

• A • S • D •

Obsah 6. čísla 12. ročníku - 1980

Biblická pravda o člověku

Očistec — klamná naděje

Vy věříte v peklo?

A potom bude soud

Egyptané a tajemství smrti

Naděje věčného života

Nová země

Je transfúze
slučitelná s křesťanstvím?

Píseň a smrt

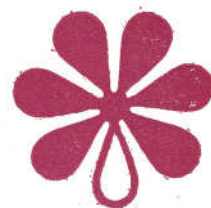
Radost z Božího vedení

S tím jistě nepočítal

Otcova důvěra

Šťastný jsem, přátelé

ZNAMENÍ DOBY

NOVÝ ROK

A. BARTA

Máme doma staré hodiny, stařícké pendlovky. Již jako chlapec jsem žadonil na svém pradědečkovi, aby mi je odkázal. Pradědeček slíbil. On skončil svou pozemskou pouť — a hodiny šly dál. Příbuzní respektovali přání z dětství, a tak mám dnes hodiny doma.

Nejsou zvlášť pohledné; stačí odklopit na drátku zavěšená boční prkénka, a vidíš všecka ta kolečka, táhla i závěs kyvadla. Samotný ciferník je značně zažloutlý, ale mosazné rafičky neúnavně opisují vždy znovu svůj určený kruh.

Byly předmětem obdivu mnoha párů dětských očí, ukazovaly čas nástupu do práce dospělým, zdoluhavě měřily čas nemocným i dohasínajícím očím. Ano, již několika generacím měří čas.

Měřit čas — to je velice stará záležitost. Již z první knihy bible se dovídáme, že Pán Bůh, který dal člověku život, moudře a rytmicky rozdělil čas, ve kterém život probíhá. Kraličti překladatelé bible to uvádějí jako „odměření času“.

Nový rok — to je díl toho „odměření“. Je to příležitost k pozastavení se. Takový zvláštní pocit, jako při pohledu do dálky. A když let přibývá, dálky se nám zkracují. Proto cítíme, že nový rok přispěchal tentokrát jaksi dříve.

Ten poslední den v roce mi vždy připadal jako rozhledna času. Hledím zpět na cestu, kterou jsem přišel — hledím do dálky, na druhou stranu. Jde tedy o minulost a budoucnost. Rozhledny mě v dětství lákaly. Po letech zjišťujeme podobnost v tom, že vzpomínat na něco pěkného a těšit se, dělá život krásným.

Vzpomínat, dívat se zpět. Rozeznáváš místa, kudy jsi šel, cos promýšlel nebo zvědavě objevoval, čím jsi byl překvapen. Vidíš místa, kde jsi zpíval, kde jsi viděl kvést pomněnky.

Pomněnky vždy připomínaly vděčnost. Myslím, že právě ta dává časovému pohledu smysl. Navíc vděčnost má přece tak blízko k radosti. A tak si připomínám pokojné dny, které jsme prožili uprostřed neklidného světa, na to, že jsme ve své pozemské vlasti měli vše potřebné v materiálních i duchovních hodnotách. Ne, nejsme všichni zdraví, ale je zde přece zajištění v nemoci pro všechny. Pravda, přibývá let, ale je zde i opatření ve stáří. Je pro všechny — to dříve nebyvalo. Jen lidé velmi povrchní považují dostatek chleba u nás za samozřejmost.

Člověk, který má reálné zkušenosti s Bohem, bývá vděčný. Takové muže a ženy nám představuje Písmo svaté a takoví lidé mají reprezentovat synovský vztah k nebeskému Otci i dnes.

Autorka mnoha vzácných knih, E. G. Whiteová, píše toto:

„Je v našem vlastním zájmu, abychom si stále připomínali každý Boží dar. Člověk, kterého milost Boží nenechává bez odezvy, podobá se zavlažované zahradě. Pamatujeme na lásku a dobrotu Páně. Jako kdysi Izrael, stavějme i my své památníky svědectví a píšme na ně, co velkého pro nás Bůh vykonal. A když

spatřujeme vše, co pro nás učinil na naší pouti životem, řekněme s pocitem vděčnosti v srdci: Cím se odplatím Hospodinu za všechna dobrodiní jeho mně učiněná? Kalich mnohého spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu. Svoje sliby Hospodinu splním před veškerým jeho lidem“ (Žalm 116,12-14).

A ještě jednou k tomu výstupu na rozhlednu, k tomu poslednímu dni v roce. Vyhližím do té krajiny, kterou jsem ještě neprošel. Ovšem právě tím směrem se mohu dostat domů. Jde o pohled do budoucnosti.

Zcela přirozeně se vytvoří různá přání a snad i hodně předsevzetí. Neměli bychom je však nechat rozplynout v bezuzdnou fantazii. Je pravdou, že nedocílíme všeho hned, ani ne v tomto roce. Máme přece rostliny jednoleté, dvouleté i víceleté, a tak je to někdy i s naším předsevzetím. Ono vyroste v užitečnou rostlinu, která nenese sice ovoce hned za jeden rok, ale přinese. J. A. Komenský o předsevzetí říká:

„Při všelikém předsevzetí nerad se s žádostmi a libostmi pohodlné a libé co jest, či není; než je-li povinné, počestné, či není. A prohlídej při každé věci na konec dříve, nežli ji začneš.“

Tolik k různým předsevzetím. Ale jsou i starosti o budoucnost. Co s nimi? To nejrozměšnější, co můžeme dělat je, zcela využívat přítomného okamžiku pro soulad s Bohem. Kdo se cele odevzdá do jeho vedení, pro toho přichází všechno v pravý čas a správně jedno po druhém.

Nové, úplné odevzdání se však projevuje poslušností jeho rádu a zákonů a přechází do mezilidských vztahů, odpovědnosti za bližní a v zápas o hodnoty, které jsou dnes ve světové míře nejvíce ohroženy: o spokojený život v míru. Jde přece o to, aby byl učiněn krok k tomu, aby člověk člověku byl opravdovým a laskavým bratrem. V rozděleném a neklidném světě tím vroucněji s žalmistou prosíme: „Pane, rozptyl lidi žádostivé válek.“

V novém roce můžeme prožít hlubší přátelství se svým Pánem. Tyto hřejivé kontakty jsou výsledkem velké Boží lásky, našeho studia Božího slova a modlitebného ztišení.

Pakli si takto niterně porozumíme s Pánem, vycházíme vyrovnání k plnění svých pracovních úkolů a vnášíme pohodu na své pracoviště. Tak se rodí hluboké porozumění i praktická pomoc lidem nešťastným, dezorientovaným a potřebným. Kolikrát jsme si již ověřili, že jen činný život, život služby, je opravdovým životem.

Závaží mých starých hodin se dotýká desky na mém psacím stole. Je třeba vstát od stolu a znovu tento starý stroj natáhnout...

Je třeba zralou rozvahu a výhled zítřků ztvárnit do činů dneška. To je plný život, nikoli pouhé vegetování. Je to život, jehož požitkem vyjádřil pisatel bible takto:

„Známost učiníš mi cestu života; vrcholem radosti je být s tebou, ve tvé pravici je neskonale blaho.“

PÍSMO SVATÉ NENÍ JEN SVĚDECTVÍM O BOHU A JEHO SKUTCÍCH, je také svěděním o člověku. Odpovídá na otázku, co je člověk. „Hospodine, co je člověk, že ho bereš na vědomí, co je syn člověka, že na něj myslíš?“ Pisatel na to odpovídá: „Člověk se podobá vánku, jeho dny jsou jako stín pomíjivé“ (Žalm 144,3.4).

O stvoření člověka bible praví: „I stvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem (duší živou — jak uvádí většina překladů)“ (1 Moj 2,7). To je základní teze biblické antropologie. Člověk je duší, živou bytostí, která vzniká spojením hmoty země a Božího dechu života. Živá lidská bytost je nedělitelná. Při smrti dochází k oddělení dechu života od hmoty, avšak to, co zůstává, už není člověk, ale pouze tělesné pozůstatky člověka.

Bible také učí, že nedílná a nedělitelná lidská bytost se projevuje třemi způsoby nebo na třech různých úrovních — tělesně, duševně a duchovně. „Sám pak Bůh pokoje nechť vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez poskvrny“ (1 Tes 5,23). Tyto tři oblasti nejsou skladebními prvky člověka, ale jeho funkcemi, projevy.

Je nepřesné a nesprávné říkat „mám tělo, mám duši, mám ducha“. Správně můžeme pouze říci „jsem tělo, jsem duše, jsem duch“. Snad ještě přesněji bychom mohli říci, že živá lidská bytost (biblicky živá duše) se projevuje životem tělesným, duševním (psychologickým) a duchovním (spirituálním). Bible naprosto nezná dualismus těla a duše. Odpadne-li duše, nezůstane „tělo“, nezůstane nic, pouze prach země.

Termínem „tělo“ neoznačuje bible pouze hmotné orgány, nebo snad něco špatného a hříšného v člověku. Biblické tělo — to je celý člověk. Ovšem člověk ve své křehkosti. Člověk, který není Bůh. Tělo není první příčinou zla. Proto také askéze — potírání vlastního těla — není záchranou, vysvobozením od zla. Příčinou zla není naše tělesná existence, hřích je předně záležitostí duchovní a askéze nás není schopna tohoto zla zbavit.

Projevem duchovním — spirituálním — rozumíme vědomí, rozum, schopnost abstraktně myslet. Sídlem ducha je mozek. V bezvědomí je činnost ducha přerušena. Na lidského ducha může působit také Duch svatý. „Boží Duch osvědčuje duchu našemu, že jsme Boží děti“ (Řím 8,16). Proto se také často náboženským záležitostem říká „duchovní“.

Duševní — psychologická funkce je nejvnitřnější pocitový a citový život, vůle, emoce, vlastnosti a charakter člověka. Někdy tomu též říkáme oblast srdce. Všechny tři oblasti pro-

jevů lidské bytosti na sebe úzce navazují a jsou nedílně spjaté.

ZNÁ BIBLE VÍRU V NESMRTELNOST LIDSKÉ DUŠE?

Nesmrtelnost lidské duše je bibli zcela neznámá. Slovo nesmrtelnost se v bibli vyskytuje pouze na dvou místech, a to vždy v souvislosti s Bohem. V 1 Kor 15,53-55 apoštol Pavel píše: „Pomíjitelné tělo musí obléci nepomíjitelnost a smrtelné, nesmrtelnost. A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost, a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno: smrt je pohlcena, Bůh zvítězil! Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ Zde není řeči o nesmrtelnosti lidské duše. Porušitelný, neboli smrtelný člověk má obléci nesmrtelnost. Sám Bůh dá vykoupěním tento dar. Apoštol Pavel neví nic o přirozené a automatické nesmrtelnosti člověka.

V prvním dopise Timoteovi 6,16 Pavel napomíná svého žáka: „Abys bez poskvrny a výtky plnil své poslání až do příchodu Pána Ježíše Krista. Jeho příchod zjeví v určený čas požehnaný a jediný Vládce, Král králů a Pán pánů. On jediný je nesmrtelný a přebývá v nepřístupném světle. Jeho nikdo z lidí neviděl a nemůže vidět. Jemu patří čest a věčná moc.“ Zde apoštol prohlašuje, že jedině sám Bůh má nesmrtelnost. Tvrdí-li někdo, že každý člověk má nesmrtelnou duši, obviňuje apoštola Pavla ze lži.

Bible nezná pojem „nesmrtelná duše“, i když to někteří křesťané tvrdí. Dokonce ani v apokryfních knihách není možno najít zmínku o lidské přirozené nesmrtelnosti. Naopak kniha Ecclesiasticus 17,30 praví: „Neboť všechno nemůže být v lidech, syn člověka není nesmrtelný“ (překlad Dr. Hegera).

Bible hovoří o umírání duše (Job

BIBLICKÁ PRAVDA O ČLOVĚKU

J. MARCOLLA

36,14). U proroka Ezechiele (18,4) stojí napsáno: „Hle, mně patří všechny duše, jak duše otcova, tak duše synova jsou mé. Zemře ta duše, která hřeší.“ Učení o nesmrtelnosti duše odporuje nejen výrokům apoštola Pavla, ale také starozákonním prorokům, kteří tlumočili Boží slovo.

Jak jsme již dříve uvedli, slovem duše bible často označuje celého člověka. Podle biblického učení také celý člověk umírá, zanikají všechny jeho projevy.

Nauka o nesmrtelnosti lidské duše spočívá na mylném předpokladu dualistické filozofie, že duše — vnitřní a neviditelná podstata — není závislá svým životem na lidském těle. Existovala již před zrozením člověka a po jeho smrti může existovat dále. Nelze nepostřehnout, že Egypťané svým Ka, východní náboženství naukou o převtělování a jiní pohané vírou v posmrtný život zastávali tento falešný názor. Z tohoto pramene vzniklo také dualistické chápání člověka řeckých filozofů, zvláště Platóna a Aristotela, že člověk se skládá z pomíjitelného těla a nesmrtelné duše. V myšlení mnoha křesťanů se tento pohanský protibiblický názor stal předpokládáním naukou křesťanské církve v době poapoštolské.

Hebrejské „nefeš“ do řečtiny překládáno termínem „psyché“ označuje také to, co činí lidské nebo i zvířecí tělo živé. Termín duše označuje namnoze také „život“. „Ve krvi je život těla“ (3 Moj 17,11). „Jenom rozhodně odmítej jíst krev, neboť krev je duše, proto nebudeš jíst duše s masem jejím“ (5 Moj 12,23).

Ve spojitosti s duší používá bible několik různých termínů, například: duši možno *vydechnout* — *vypustit*: „... a vypouštějí duše své na klíně matek svých“ (Pláč 2,12). Možno ji na smrt *vyhlásit*: „protože vylil na smrt

duši svou“ (Izai 53,12). „Nevylévej duše mé“ (Žalm 141,8). Duši neboli život lze odejmout: „teď pak hledají života mého, aby mi jej odjali“ (1 Kor 15,10). To znamená někoho zabít nebo po jeho životě bažit. Možná říci, že duše žije, umírá, lze ji usmrtnout, požadovat ji od někoho, zavrhnout ji, zachránit, obávat se o svou duši, tedy obávat se o život.

Duše může lačnět: „nedopustí lačnosti Hospodin duši spravedlivého“, žíznit, postit se: „postem trápit duši svou“ (Žalm 69,11).

Hebrejské slovo „nefeš“ — „duše“ znamená nejen citový život, srdce jako sídlo citů, nýbrž také mysl, projev vnitřního pohnutí různého druhu. Konečně termín „duše“ představuje vše živé a obzvlášť všechny lidi. Máme-li na mysli jednotlivce, pak slovo duše s přivlastňovacím zájmenem můj, moje atd. znamená tolik, co osobnost. Moje duše je totéž co já, tvoje duše totéž co ty sám, atd.

Je nábíledni, že při tomto pojetí slova duše nemáme na mysli nesmrtnost, neboť můžeme-li zabít duši nebo musí-li duše umřít, pak ovšem není nesmrtná.

Ježíš i apoštolové mluví vždy ve stejném smyslu o duši jako celý Starý zákon. Také jim není duše nic jiného nežli s tělem spojený život, závislý na vnějších podmínkách. Žel, že tato skutečnost nebyla dosud všeobecně uznána. Slýcháváme, že člověk je sice smrtelný, ale že má nesmrtnou duši.

Ježíš neznal duši, která by byla něco jiného, než život v těle. Proto říká: „Protož pravím vám: Nepečujte o život svůj (psyché — duši), co byste jedli a co pili, ani o tělo své, čím byste se odívali. Zda-liž není život (psyché) více nežli pokrm a tělo více nežli oděv?“ (Mat 6,25). Stejně cituje Ježíšův výrok i Lukáš 12,22. Ježíš neznal a jistě by ani neuznal pojem „nesmrtná duše“. Potvrzují to i Ježíšovy výroky, v nichž používá slovo „zemřít“. Nazývá to ztrátou duše nebo jejím zahynutím. „Kdož nalezne duši svou, ztratí ji; a kdo by ztratil duši svou pro mne, nalezne ji“ (Mat 10,39; stejně i další místa: Mat 16,25; Mar 8,35; Luk 9,24; 17,33).

Rozumíme-li pod slovem duše jenom život a nic jiného, pak je skutečné úmrtí vyjádřeno nejlépe pojmem „ztráta duše“, jejím zahynutím apod. Jen jednoho místa si blíže povšiměme, neboť tam, jak se zdá, použil Ježíš slova duše v jiném smyslu, než jen ve smyslu pouhého individuálního života. Dle Mat 10,28 řekl Ježíš: „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může i duši i tělo zahubit v pekelném ohni.“ Nečiní tu Ježíš zcela jasný rozdíl mezi životem těla a duší? Zajisté. Říká, že tento život není to nejvyšší a jediné, co člověk má. Existuje vyšší život člověka, v budoucí ří-

ši Mesiáše. Varuje tedy své učedníky, aby se nebáli těch, kdo jim mohou vzít nynější život. Je třeba obávat se jen posledního soudu, kde můžeme ztratit věčný život. Právě tento výrok, v němž Ježíš určitě a důrazně tvrdí, že v budoucím soudu bude nejen tělo, ale i duše, tedy celá bytost zahubena nebo zničena, je hlavním důkazem, že Ježíš neznal nesmrtnost lidské duše, ani věčná muka pekelná, neboť by takto nemohl mluvit.

Někteří vážně smýšlející teologové vyjádřili svůj nesouhlas s nebiblickým názorem o nesmrtnosti lidské duše. Dr. F. W. A. Korff říká toto: „Učení o nesmrtnosti duše, které nacházíme v naší teologii, nepochází z víry v Krista, nýbrž z řecké filozofie, zejména od Platóna. Učení o nesmrtnosti duše je založeno na rozdělení těla od duše, ale bible to neučí.“

Dr. G. E. van Niftrik, profesor teologie, napsal již v roce 1949 o nesmrtnosti duše zajímavé pojednání: „Musíme být na stráži, aby naše křesťanské přesvědčení nepocházelo z historie a lidského úsudku, nýbrž z bible. Teologie příliš dlouho setrvala ve světských a lidských názorech. Potřebujeme biblickou teologii.“

Bible nás učí, abychom vyznávali vzkříšení těla, a to je něco docela jiného než nesmrtnost duše. Všechno, co je lidské, je smrtelné. Já jsem smrtelný, já jsem duše mého těla, já (duše mého těla) jsem smrtelný. Jedině Bůh je nesmrtný, tak mluví bible.“

Závěrem tedy můžeme říci, že tzv. „duše“ není nějaký samostatný jev, fenomén, který by se dal v lidském organismu vysledovat. Písmo svaté nemluví o nesmrtnosti duše.

Všechna naděje věřících spočívá v Ježíši Kristu, v jeho vzkříšení z mrtvých a druhém příchodu. Všechno ostatní, co lidé mluví sami od sebe, nemá žádného významu. „Vůle pak toho, který mne poslal, jest, abych neztratil nikoho z těch, které mi dal, nýbrž vzkřísil všechny v poslední den. Neboť to je vůle mého Otce, aby každý, kdo vidí Syna, a věří v něho, měl život věčný; a já jej vzkřísím v poslední den“ (Jan 6,39.40).

Shrneme-li biblickou pravdu o člověku, můžeme říci: Duše znamená život celého člověka. Člověk nemá žádnou nesmrtnou duši. Nesmrtný je jedině Bůh. Člověk umírá pro svůj hřích celý, se všemi projevy, ale vírou v Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele získává věčný život, nesmrtnost. Vykoupení lidé, to nejsou nějaké duše, ale celí lidé, se všemi projevy. Proto Nový zákon tolik zdůrazňuje vzkříšení celého člověka. Nesmrtnost, neboli život věčný, je tedy podmíněn vírou v Ježíše Krista. „Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3,16).

ERVÍN WOJNAR

Šťastný jsem, přátelé

*Šťastný jsem, přátelé,
jdu štěstí vstříc,
proto mám radostnou
a šťastnou líc.
Našel jsem poklad svůj,
našel jsem cíl
a ten mi obzor můj
tak rozjasnil.
Šťastný jsem, přátelé,
nevěříte?
Až vám to vysvětlím,
uvidíte,
že štěstí opravdu
není malé,
že je tak nezměrné,
dokonalé.
Ty harfy umění
závratných krás
život můj promění
v nebeský jas.
Já plný úsměvů
již neznám žal —
jako bych na moři
skleněném stál.
Slunce je jasnější
i hvězdy svit.
Květy jsou krásnější,
smím šťastný žít.
Již mne nic neděsí
ni války ryk.
Již mne nic nebolí
a neznám vzlyk.
Já nejsem tady již,
já patřím tam,
kde je můj Spasitel
s anděly sám —
Byť by se zbořil dnes
celý můj dům,
byť by zem trásla se,
zřím k nebesům.
Tam je ten poklad můj,
má záchrana.
I v noci šťastný jsem
až do rána.
Třeba bych dneska již
zemřít měl sám,
smrti se nebojím.
Smrt to je klam,
jen spánek kratičký,
tam stojí čas,
umřeš a vzbudíš se
na věky zas.*

OČISTEC — KLAMNÁ NADĚJE

Se stisněným pocitem v srdci se vracím ze hřbitova. Doprovodil jsem na poslední cestě jednoho ze svých známých. Byl to veselý, pracovitý člověk, měl mnoho zájmů a dobrých předsevzetí. Ale to nejdůležitější — učinit rozhodný krok v záležitosti svého spasení — stále odkládal. Když jsem se mu snažil ukázat na důležitost věčných hodnot, kterým je třeba dát přední místo v životě, pak říkal: „Na tyto věci teď nemám čas. Netvrdím, že není Boha, neříkám, že bych nechtěl dosáhnout věčného života, ale chci to brát pěkně po pořádku. Mládí je za mnou. Teď musím v mužném věku využít své síly a schopnosti, dokud mám příležitost. Zbožnost je ctnost stáří. A já přece nejsem úplně nevěřící. Nedělám nic tak zlého, abych se musel bát pekla. Myslím, že moje vhodná příležitost teprve přijde a že ji využiji.“

Žel, nevyužil . . . Jeho rozloučení se životem bylo příliš náhlé, tragické . . .

Když jsem jindy hovořil na podobné téma s katolicky smýšlejícím člověkem, dostal jsem od něho odpověď, která mne přiměla k vážnému zamyšlení: „Já asi nikdy nebudu žít tak, abych byl způsobilý jít přímo do nebe. A zase nedělám nic tak zlého, abych byl, jak se říká, zralý pro peklo. A tak se spokojím se zlatou střední cestou. Budu sice asi muset, jako většina lidí, projít očistcem, ale z něho přece ještě vede cesta do nebe. A tak jako jsem já dal sloužit zádušní mši za svého otce, tak doufám, že to moje děti udělají za mne, abych se tam dlouho netrápil . . .“

U většiny lidí, kteří věří v existenci „očistce“, převládají prvky podobného smýšlení. Je to téměř neuvěřitelné, jak vysoké procento lidí, věřících v Boha, přijalo tak mylné představy o možnosti dosáhnout spasení vírou v očistec. A tak místo jistoty víry ve vzkříšení, místo této blahoslavené naděje, mají jen klamnou představu, že budou mít ještě po smrti nějakou příležitost napravit to, co za života zanedbali.

Tento klam je výsledkem svodu velkého pokušitele. Jeho první lest spočívala v tvrzení, že člověk nemůže zemřít. Když se člověk nechal svést ke hříchu a smrt nastolila svou vládu, uskutečnil dobrotivý Bůh plán spasení v Kristu. Nejstručnější vyjádření tohoto plánu spasení je v epištole k Římanům 6,23: „Odplata za hřích je smrt, ale milost Boží je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“

Ze strany Boží bylo učiněno vše potřebné. Člověk však musí přijmout Boží řešení, musí uvěřit a odevzdat se Bohu, pokud žije. Svůdce se snažil klamat člověka dál. Řečí podobnou pravdě ukolébává člověka v klamné naději, že bude mít ještě někdy po smrti nějakou příležitost.

Ve většině náboženských systémů starověku nacházíme názor, že duše zemřelých před vstupem do posmrtné blaženosti musí projít nějakým očistným místem. Pokud se tam nacházejí, je třeba se za ně modlit a přinášet i nákladné oběti. Ale bible nic takového neříká a neučí.

Počátek učení o existenci duše po smrti a s ním spojenou představu o očistci nacházíme ve starém Egyptě. Ještě dlouho po pohřbu konali egyptští kněží své obřady za mrtvého, pokud jim rodina pozůstalých za to platila. Vedli lid k tomu, aby si těmito obřady zajistili očistění duše a usmíření božstev, a tak se buď úplně vyhnuli strašným mukám po smrti, nebo je alespoň co nejvíce zmírnili a zkrátili.

Podobně i v jiných pohanských náboženstvích zůstávala člověku poslední příležitost k záchraně pro věčnou bla-

ženost ještě po smrti. V jakémisi „očistci“ si musel jako ve vězení odpykat tvrdý trest za své hříchy. Mohl však z něho být svými pozůstalými nebo příznivci úplně vyplacen drahými posmrtnými obřady.

V křesťanství se nesetkáváme s naukou o „očistci“ v údobí prvních šesti století. Kolem roku 250 po Kristu sice s jejím náznamem vystoupil filozof a teolog Origenes. Začal učit, že všichni lidé, i apoštolové, musejí projít skrze oheň a posléze budou všichni bez rozdílu spasení, dokonce i satan. Jeho názor však byl na pátém všeobecném církevním koncilu roku 553 zamítnut jako blud. Ale již v roce 593 se papež Řehoř k nauce o očistci vyjadřuje příznivě. Učení o očistci bylo projednáno i na koncilu florentském (r. 1439), ale pro zásadní odpor církve řecké nebylo přijato. Za církevní dogma (článek víry)

římskokatolické církve bylo prohláše-
no až roku 1536 na koncilu trident-
ském. V současné římskokatolické teo-
logii je učení o očistci formulováno
takto: „Očistec je místo, kde si duše
zemřelých odpykávají zbývající tresty
za hříchy na zemi, dříve než jsou při-
puštěny do věčné blaženosti.“ (Skraba-
lův bibl. slovník, str. 360).

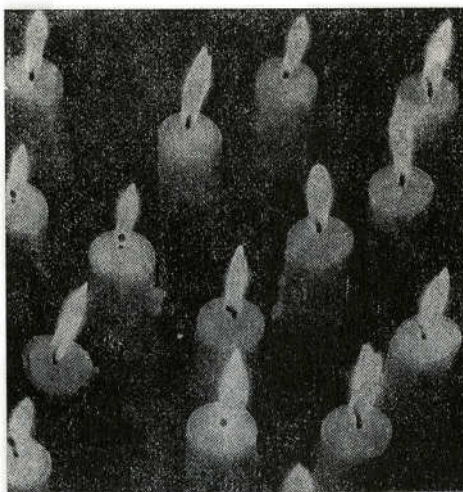
Reformační církve i církev pravo-
slavná učení o očistci zamítají jako ne-
biblické. I církev adventistů zamítá
učení o očistci, a to ze čtyř biblických
důvodů:

1. *Odporuje biblické zvěsti o stavu
člověka po smrti.* Podle Pisma svatého
přestává u člověka, který zemřel, jaké-
koli vědomí. Je to stav přirovnaný
k hlubokému spánku, ze kterého na-
stává probuzení až v den vzkříšení.
„Živí vědí, že umřítí mají, mrtví pak
nevědí nic... jak jejich láska, tak je-
jich nenávisť i jejich horlení dávno za-
nikly a nikdy se již nebudou podílet na
ničem, co se pod sluncem děje“ (Kaz
9,5.6).

Podle bible není žádného přestupní-
ho místa mezi hrobem a vzkříšením.
Sám Pán Ježíš to potvrzuje: „Nedivte
se tomu, neboť přijde hodina, v kterou
všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší
hlas jeho. A půjdou ti, kteří dobré věci
činili, na vzkříšení života, ale ti, kteří
zlé věci činili, na vzkříšení soudu“ (Jan
5,28.29).

U věřících se naděje života věčného
upínala vždy ke dni vzkříšení. V bib-
lickém učení o stavu mrtvých a vzkří-
šení z mrtvých není času ani prostoru
pro očistec.

2. *Druhým důvodem je jednoznačné
učení Pisma svatého o dokonalém očis-
tění vyznaných hříchů krví Pána Je-
žíše.* Jakékoli spolupůsobení „očistco-
vého“ ohně na očistění hříchů považu-
jeme za podceňování moci krve Kristo-
vy. Úplné očistění, potřebné pro spásu,

dosahuje člověk upřímným pokáním a
vírou v očisťující moc krve Pána Ježí-
še. Proto nás také slovo Boží ujišťuje:
„Jestliže budeme vyznávat hříchy své,
věrný je Bůh a spravedlivý, aby nám
odpustil hříchy a očistil nás od všeliké
nepravosti... Krev Krista Ježíše, Sy-
na jeho, očisťuje nás od každého hří-
chu“ (1 Jan 1,9.7).

3. *V nauce o očistci se v rozporu s u-
čením bible poukazuje na možnost lid-
ské pomoci duším, které snášejí ne-
smírná očistcová muka.* Má se to dí-
pomocí modlitby, dobrých skutků a
náboženských obřadů

Bůh však ve svém slově prohlásil:
„Nikdo nevykoupí ani bratra, není
schopen Bohu vyplatit sám sebe“
(Žalm 49,8). Vykoupení je výhradně
dílem nesmírné Boží milosti, nenahra-
ditelným Božím darem člověku. „Víte
přece, že jste... nebyli vykoupeni po-
míjitelnými věcmi, stříbrem nebo zla-
tem, nýbrž převzácnou krví Kristo-
vou“ (1 Petr 1,18.19).

Toto výkupné je tak vysoké a tak
dostačující, že jakákoli snaha dokazo-
vat, že je třeba ještě něco doplácet ve

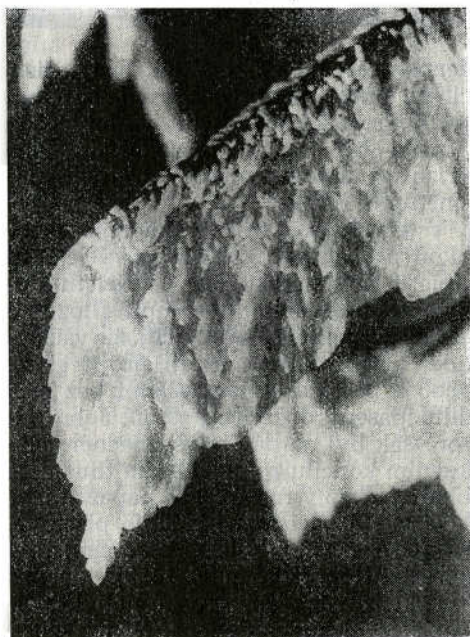
formě „odpykávání zbývajících trestů“
je v naprostém protikladu s dokona-
lým Božím odpuštěním. Vždyť Pán Je-
žíš „jedinou obětí navždy přivedl k do-
konlosti ty, které posvěcuje“. On sám
prohlašuje: „Na jejich hříchy a nepra-
vosti už nikdy nevzpomenu. Tam, kde
jsou hříchy odpuštěny, není už třeba
přinášet za ně oběti“ (Žid 10,14.17.18).

4. *Spoléhání na domnělou příležitost
ještě po smrti je nejnebezpečnějším
úskalím nauky o očistci.* Pán před tím-
to svodem naléhavě varuje. „Bůh ne-
poslal Syna svého na svět proto, aby
svět soudil, ale aby skrze něj svět spa-
sen byl. Kdo věří v něho, nebude od-
souzen, ale kdo nevěří, již jest odsou-
zen. Nebo neuvěřil ve jméno jednoroz-
zeného Syna Božího. Kdo věří v Syna,
má život věčný. Kdo Syna odmítá, ne-
užijí život, ale hněv Boží na něm zůstá-
vá“ (Jan 3,17.18.36).

Milý čtenáři, sleduješ-li pozorně toto
poselství Božího slova, je jisté i tobě
jasné, že užitek z obětí Pána Ježíše
Krista můžeš získat ty, i každý, kdo
v něho v životě uvěřil a vírou jej přijal
za svého Spasitele. To rozhodující je
psáno v ep. 1 Janově 5,11-13: „A to je
to svědectví: Bůh nám dal věčný život,
a ten život je v jeho Synu. Kdo má Sy-
na, má život; kdo nemá Syna Božího,
nemá život. Toto píšu vám, kteří věří-
te v jméno Syna Božího, abyste věděli,
že máte věčný život.“

Nestane-li se Ježíš Kristus tvým
Spasitelem za tvého života, nestane se
jím už nikdy. Spoléháš-li na poslední
možnost „očistce“, budeš trpce zkla-
mán. Slovo Boží naléhavě promlouvá
i k tobě: „Hle, nyní je čas příhodný,
nyní je den spásy“ (2 Kor 6,2). Po smrti
bude na věky pozdě! Vždyť „je ulože-
no lidem jednou umřít a potom bude
soud“ (Žid 9,27). Včas vyznej Hospodi-
nu svá přestoupení, abys měl jistotu,
že tvůj hřích je odpuštěn (Žalm 32,5).

M. CIHÁK

VY VĚŘÍTE V PEKLO?

LUDVÍK ŠVIHÁLEK

Když řeknu slovo „peklo“, každému
se vybaví jiná představa, a to podle
věku, vzdělání a světového názoru.
Mladý člověk si vzpomene na televizní
pohádky, kde jsou čerti tak dobrácky
hloupí a zábavní až milo, intelektuál
možná odcituje britský výrok nedávno
zesnulého filozofa J. P. Sartra: „Peklo,
peklo, to jsou ti druzí.“ Jiný ví něco
o Danteho Božské komedii, kde je
slavný oddíl „Peklo“. Jistý muž mi
řekl: „Já jsem viděl peklo. V Osvětlení
šlehal oheň a valil se dým z komínů
pecí, kde spalovali udušené z plyno-
vých komor. V jiné peklo nevěřím.“

Slovo „peklo“ se dnes používá často.
Myslím, že ještě častěji než dříve. Ale

ve vztahu k jiným, ne k náboženským
věcem. U rozvodového soudu říká u-
plakaná žena: „To není život, to je
peklo.“ Mluvíme o pekelných podmín-
kách, v jakých se to či ono odehrává.
Ať již jde o práci nebo o fotbalový zá-
pas. Chceme tím vyjádřit, že se jedna-
lo o obtížné a nebezpečné podmínky.

Lidé minulých staletí měli konkré-
tnější představy o pekle. Pro ně to bylo
místo, kde se trápí duše zemřelých
hříšníků v ohni a jelikož podle před-
stav církve je duše nesmrtelná, nemů-
že zemřít a trápí se věčně. Tato myš-
lenka pak byla kazateli typu Koniáše
rozváděna do strašných obrazů a po-
drobností až sadistických. Mluvílo se

o dívkách věčně tančících na rozžhavené podlaže, o ložích z ohně apod.

Toto bludné učení o věčném trápení v ohni pekelném obrátilo k nevěře, jak prohlásil B. Russell, více lidí, než všichni hlasatelé ateismu dohromady. Představa, že by Bůh, který nechá trápit člověka věčně za činy tak krátkého života, byl dobrý a spravedlivý, se stala nemožnou. Proto lidé zavrhlí peklo i Boha. Je to smutné, když jsou lidé nesprávným výkladem Pisma odvedeni od spasení. I to je jeden z důkazů, že nestačí jen dobrý život, je třeba i správné učení. Nesprávný výklad může mít následky, které na počátku nemohl nikdo předvídat. Učení o věčném trápení sice přijal středověký člověk, ale ne novověký, který začal jinak myslet.

Současná katolická teologie, jak se zdá, reviduje učení o pekle. „Bible mluví o věčném zavržení, zániku a ztracenosti. Obrazy, jimiž líčí tuto možnost, jsou převzaty z tehdejší apokalyptiky. Oheň, červ, tma a skřípění zubů. Proto například spor, zda pekelný „oheň“ je obrazný či skutečný, vychází z nesprávného výkladu a nepochopení skutečnosti. „Oheň“ a další obrazy miní sice skutečnost, ale obrazně (metaforicky). Skutečnost je zcela jiná, a proto ji nemůžeme těmito obrazy rovnocenně vyjádřit ... Také termín „peklo“, „zavržení“, „odsouzení“ atd. jsou takovými obraznými výrazy, které chtějí pouze lidsky vyjádřit beznadějnou odporu ubohého člověka proti vůli Boží. Z tohoto důvodu jsou také zbytečné všechny spekulace o tom, zda peklo je na určitém místě, nebo je to jen stav ztraceného člověka. Peklo nelze totiž zařazovat do časoprostorové vesmírné situace.“ (Katol. noviny 13. 1. 1980).

Není to cesta k novému extrému? Peklo středověkých představ neexistuje, ale dokonce se vůbec neví, co to peklo vlastně je. Jeden můj známý katolík zdůrazňuje, že peklo je stav ztraceného člověka. Bible nám však jasně říká, že stav bezbožného je nepokoj (Iz 48,22). Aurelius Augustin to vyjádřil slovy: „Nepokojné je srdce naše, dokud nespočine v tobě, ó Bože.“ Ne, peklo není žádný psychologický stav, ale skutečnost, která čeká na každého z nás. Bible nám podává dostatek zpráv, abychom pochopili, oč jde.

V bibli jsou použity čtyři výrazy, které většina překladů nahrazuje slovem „peklo“. Ve Starém zákoně je to hebrejské slovo „šeol“ a znamená tolik, co „jáma“ (Iz 14,15), „hrob“ (Job 14,13), ale také „jícen, propast země“, jak čteme ve 4 Moj 16,30-33. Starý Hebrejec však věděl, že „šeol“ — „hrob“ je místem mlčení (Žalm 115,16-18; Iz 38,18), že mrtví v šeolu se netrápí ani nežíjí v blaženosti, nýbrž, že „neví nic ...“ (Kaz 9,5). Job ví, že v šeolu se jeho tělo rozpadne a červi jej zvrtaří, avšak ví také o vzkříšení těla (Job 19,25,26).

Nový zákon pro tutéž myšlenku používá řeckého výrazu „hádes“. Pro srovnání poslouží verš Žalmu 16,10 citovaný v knize Skut 2,27. Podle nového překladu čteme: „... neboť mě ne-necháš v říši smrti a nedopustíš, aby se tvůj svatý rozpadl v prach.“ Také text Oz 13,14 je citován v 1 Kor 15,55: „Z ruky hrobu (šeolu — hádesu) vyplatím je, od smrti vykoupím je; budu morem tvým, ó smrti, budu zkažením tvým, ó hrobe.“

Z uvedených textů poznáváme, že hebrejské slovo „šeol“ a řecké „hádes“,

kteří někteří překládají termínem „peklo“, znamená vlastně hrob, přirozenou smrt a zánik člověka. Můžeme říci, že toto „peklo“ čeká každého člověka, dokud Ježíš nepřijde.

Další řecký výraz, který byl přeložen slovem „peklo“, je použit v bibli pouze jednou a to v 2 Petr 2,4. Jedná se o řecké slovo „tartaros“. Prof. Žilka je nechal ve svém překladu nepřeloženo. „Bůh neušetřil andělů, kteří zhřešili, nýbrž svrhl je do propasti temna tartara, aby tam byli hlídáni k soudu.“ Srovnáme další dva překlady dr. Cola a Kralický. „Bůh neušetřil padlých andělů, nýbrž svrhl je do „pekla“, aby byli drženi k soudu.“ Kralický překlad: „... strhl je do žaláře, řetězům mrakoty oddal, aby k odsouzení chováni byli.“ Víme, o co zde jde. Když se dle zprávy Písma cherub Lucifer vzbouřil v nebesích proti Bohu, byl svržen do „nižších sfér“. „Svržen je na zem i andělé jeho svrženi jsou“ (Zjev 12,9). Usuzujeme, že byl svržen do určité oblasti ve vesmíru. Překládá-li někdo toto slovo termínem „peklo“, pak se jedná o určité a konkrétní místo, jak jsme již dříve naznačili. Z bible se dovídáme, že padlý cherub zvaný satan či ďábel dosud čeká na svůj trest. Tar-

taros tedy nemůže být žádné peklo ve středověkém smyslu, kde by hříšníky trápili ďáblové, protože oni sami dosud čekají na svůj trest. Bible jasně učí, že odměna i trest čeká na všechny teprve v budoucnosti. „Až přijde Pán ...“ (1 Kor 4,5).

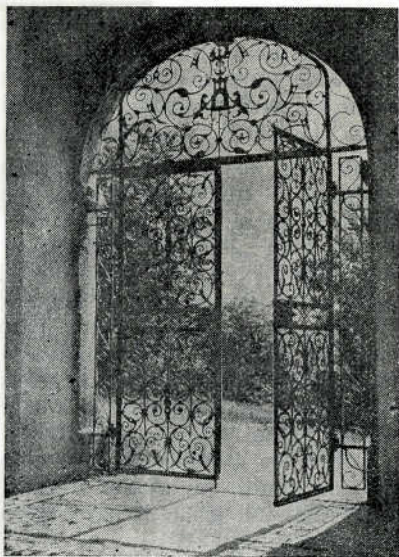
A nyní se dostáváme k čtvrtému a poslednímu slovu, které je překládáno termínem „peklo“. V původním řeckém textu zní „geenna“. Jedná se o pořečtěle hebrejské slovo „gehinnom“. Je použito vždy tam, kde se mluví o trestu, o ohni a „ohnivém jezeře“, „připraveném od věčnosti ďábla a andělům jeho“ (Mat 25,41). V překladu evangelického prof. Žilky čteme: „... učinite z něho syna zatracení ...“ (Mat 23,15). Dr. Col jako katolík přeložil tentýž text: „... činite ho synem pekla ...“ Je tu vidět, jak přesvědčení ovlivňuje překladatele.

Bible učí o odměně, o soudu a trestu. Ježíš na konci lidských dějin splní svůj slib: „Já opět přijdu“ a vzkřísí věrné všech věků (1 Tes 4,13-18; Zjev 20,4-15). To je podle bible první vzkříšení. Po uplynutí tisíciletého království dojde ke druhému vzkříšení všech ostatních. Čteme, že po vynesení rozsudku sestoupil „oheň z nebe a spálil je ...“ (Zjev 20,9). To je Boží trest, ona geenna — peklo. Písmo mluví o „ohnivém jezeře“ jako o trestu pro původce hříchu i hříšníky. Trest však není věčné trápení, ale věčný, definitivní zánik, ze kterého není vzkříšení. Bůh nás varuje, že „odplata za hřích je smrt“ (Řím 6,23) a že bezbožní zahynou (Žalm 68,3).

V jednom křesťanském časopisu byla na otázku čtenáře, zda existuje věčné trápení, dána tato odpověď: „Ano, to však nepravíme my, ale Ježíš, který řekl: „I půjdou tito do trápení věčného, ale spravedliví do života věčného“ (Mat 25,46). Autor odpovědi se ani nenamáhal pohlédnout do jiných překladů nebo důkladně prostudovat tento bod biblického učení. Věčný trest je podle bible zánik jednou provždy, nikoli trápení po nekonečné věky. Bůh se nechce kochat pohledem na věčná muka jím stvořených bytostí. Naopak skrze proroka praví: „... nemám litoosti ve smrti bezbožného, ale aby se odvrátil od cesty své a živ byl ...“ (Ezech 33,11). Zlo musí být vymýceno. Bůh však udělal opatření, aby každý člověk mohl být zachráněn od plamenů geenny.

Pastevci ve stepích se proti strašným stepním požárům chrání tím, že před blížícím se ohněm rychle zapálí trávu ve své blízkosti a pak se postaví na vypálené místo. Když se plamenné moře přizene k nim, nemá co pohltnout na vypálené půdě, a oni jsou v bezpečí.

Na Golgotě vzal Ježíš na sebe trest věčné smrti za nás. Když jej přijme jako svého Spasitele, budeme bezpečni před plameny záhuby. „V tom se zjevila Boží láska, že poslal svého Syna, abychom živi byli skrze něho.“

„TŘETÍHO DNE VSTAL Z MRTVÝCH“

„CHCI VÁM PŘIPOMENOUT, BRATŘI, EVANGELIUM, KTERÉ JSEM VÁM ZVĚSTOVAL, KTERÉ JSTE PŘIJALI A KTERÉ JE ZÁKLADEM, NA NĚMŽ STOJÍTE ... ŽE KRISTUS ZEMŘEL ZA NAŠE HŘÍCHY PODLE PÍSEM A BYL POHRŘBEN: BYL VZKŘÍŠEN TŘETÍHO DNE PODLE PÍSEM.“

1 Kor 15,1-4

Je pozoruhodné, že náplní apoštolského kázání nebyly ani tolik slova a činy Ježíše Krista, jako spíše dramatické události posledních velikonoc jeho pozemského života. Apoštolové kázali Krista ukřižovaného a zmrtvýchvstalého. Mocné skutky, které Ježíš konal, byly důkazem jeho výjimečnosti: uzdravoval slepé, hluché i všelijak nemocné. Nasycoval hladové, hříšníkům odpouštěl, mrtvé křísil k životu. Ježíš upozorňoval, že by mu lidé měli věřit už pro tyto činy. Svými slovy ukázal nám lidem cestu pravdy. Jeho současníci o něm prohlásili: „Nikdo nikdy takto nemluvil“ (Jan 7,46). To všechno je velké a mocné, ale není tím největším, co pro nás Kristus vykonal. Kristovo učení ani jeho skutky nepřekonalý totiž největší nepřátele člověka — hřích a smrt. Rozhodné vítězství přinesla Kristova smrt a jeho zmrtvýchvstání.

Bez Kristova zmrtvýchvstání by plán spasení člověka neměl smysl, protože by nevedl k žádnému závěru. Křesťanská zvěst by nebyla evangelium — „dobrou zprávou“ o možnosti záchrany, ale jen jedním z mnoha náboženských systémů a filozofií. Učedníci by mohli zvěstovat zásady Ježíšova učení, uvádět příklady z jeho života a dávat jej za vzor pravého lidství. Snad by ještě mohli návštěvníkům ukazovat Ježíšův hrob a pozorovat, nakolik se v praxi osvědčují jeho myšlenky. Takové křesťanství by nemělo žádný smysl a jsem přesvědčen, že by časem upadlo v zapomnění jako mnoho jiných náboženských hnutí. Teprve Kristovo zmrtvýchvstání dalo plný a pravý smysl celému učení, všem činům a zázrakům. Ve světle zmrtvýchvstání dostává plnou hodnotu i Kristova smrt.

Od počátku byla zvěst o zmrtvýchvstalém Kristu něčím udivujícím a

vzrušujícím. První křesťané však důrazně připomínali, že tato vrcholná událost Ježíšova pozemského života byla jako mnohé další předpověděna starozákonními prorocstvími. Pro apoštoly i pro ostatní věřící, kteří znali Starý zákon, vlastně neměla být překvapením. Událostem Kristova života mohli na základě prorocství plně rozumět a mohli je předvídat. Zmrtvýchvstalý Kristus však musel apoštoly znovu vést k Písmu. „Jak jste nechápaví! To je vám tak těžké uvěřit všemu, co mluvili proroci! Což neměl Mesiáš to vše vytrpět a tak vejít do své slávy?“ (Luk 24,25.26).

Měli bychom zdůraznit, že učení apoštolů nevzniklo na základě jejich vlastních úvah a přání. Oni si to všechno představovali jinak, dlouho nechápali Ježíšova slova. Stali se však svědky historických událostí, které prožili. Na základě Starého zákona pochopili a vírou přijali zvěst, která je samotné uchvátila.

V pátek Ježíš položil na golgotském kříži život jako cenu vykoupení, jeho příznivci jej pohřbili do nového skalního hrobu nedaleko místa popravy. Kristovi nepřátelé však nechali zapečetit kámen, který uzavíral vchod do hrobky a postavili k hrobu stráž římských legionářů. Chtěli jednou provždy vymazat z dějin památku na Ježíše Krista. Nechtě však jen zdůraznili zázrak zmrtvýchvstání. Zemětřesení doprovázelo hodinu, kdy Ježíš pokládal svůj život. Nové zemětřesení svědčilo o tom, že jej vzal zpět. „Prvního dne po sobotě, za časného jitra“ našli návštěvníci otevřený hrob bez strážných, kteří ze strachu utekli, a dovedli se úžasnou novinu: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není zde, byl vzkříšen.“ (Luk 24,1.5.6). Zmrtvýchvstání je důkazem, že Otec přijal obět našeho Spasitele, že naše vykoupení je dokonáno, nepřítel pře-

konán a my jsme dostali nabídku milosti, života věčného.

Kristus vstal z mrtvých. Byl naplněn dosavadní symbolické obětí prvotin úrody. K jeho zmrtvýchvstání došlo právě v den, kdy se předkládala Hospodinu obět první úrody. Izraelité podle nařízení Starého zákona sebrali první zralé klasy z polí, na kterých dozrávala úroda a přinesli je o velikonocích do Jeruzaléma jako obět dikůvzdání Hospodinu. Dokud se tak nestalo, nemohly započít žně. První snop obětovaný Hospodinu představoval celou žně. Stejně tak Kristus jako první plod představoval velkou duchovní žně, která bude sklizena pro království Boží. Jeho vzkříšení je předobrazem a příslibem vzkříšení všech spravedlivých mrtvých. „Věříme-li, že Ježíš zemřel a vstal z mrtvých, pak také víme, že Bůh ty, kdo zemřeli ve víře v Ježíše, přivede spolu s ním k životu“ (1 Tes 4,14).

Ježíš skutečně zemřel po způsobu lidí. Snížil se na úroveň člověka a nesl trest za hříšníka. Žádná „neviditelná“ součást Ježíše nepřezívala. Prožil realitu smrti. Ale třetího dne vstal z mrtvých. To není ilustrace toho, že všichni dobří lidé budou zase žít, to je důkaz vítězství nad smrtí, ze kterého můžeme mít i my užitek.

Zmrtvýchvstání neznamenal pro Ježíše pokračování dřívějšího života. To byla radikální změna. Kristus se apoštolům ukázal v novém „oslaveném“ těle. Projevilo se doposud neviditelné ovoce Kristovy oběti. Pro Ježíše začíná triumfálním ránem třetího dne úplně nová podoba pozemského přebývání, dříve než po čtyřiceti dnech odešel do nebe. Ale tímto okamžikem začíná také naprosto nová epocha lidských dějin. Projevuje se tu nový řád — život v Kristu osvobozuje člověka od hříchu a smrti. Nyní je zřejmý cíl a smysl lidské existence.

Křesťané od počátku zdůrazňovali to všechno „nové“, jež přineslo Kristovo zmrtvýchvstání: jednak nový způsob života oslaveného a vyvýšeného Krista, který se v nebesích za nás přimlouvá jako náš velekněz, ale též počátek nového světa, nové perspektivy člověka. I když nepřítel Boží — satan, ještě stále vládne nad člověkem a projevuje svou moc, rozhodující bitva už byla vybojována. Je to už nepřítel poražený. Kristus je vítěz — nad satanem, nad hříchem, nad smrtí — a my jsme pozváni, abychom se vírou podíleli na jeho vítězství.

Pro věřící je Kristus vzkříšení i život. Kristus má život sám v sobě a má právo tento život udílet. Protože zemřel za hříšníka, má právo udělit život i tomu, kdo zaslouží za svůj hřích smrt. Smrt je pro křesťana jen „spánkem“, chvílí ticha a tmy. Život je skryt s Kristem v Bohu a „až se zjeví Kristus, náš život, i vy se s ním zjevíte v slávě“ (Kol 3,4). O sobě Kristus řekl: „Já jsem vzkříšení a život. Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít“ (Jan 11,25).

To je základní jistota křesťanského poselství. Kristus vstal z mrtvých, žije a je zárukou naší budoucnosti a našeho života. Bez zmrtvýchvstání Pána Ježíše by nemělo křesťanství smysl. „A jestliže Kristus nebyl vzkříšen, pak je naše zvěst klamná a klamná je i naše víra... Máme-li naději v Kristu jen pro tento život, jsme nejobořejší ze všech lidí! Ale Kristus byl vzkříšen...“ (1 Kor 15,14.19.20).

Před několika lety našel nějaký člověk v pobřežním písku na Floridě španělskou minci s vyraženým datem 1796 a latinským nápisem „Plus Ultra“. Na ještě starších španělských mincích býval nápis „Non Plus Ultra“. Proč? Staří Španělé se domnívali, že Herkulovy sloupy Gibraltarské úžiny jsou nejzápadnějším místem světa. Tam byla vyryta slova „Non Plus Ultra“ — což volně přeloženo znamená: „Dál už nic není“ nebo „Zde je všemu konec“. Avšak Kolumbus se plavil dál na západ a objevil Nový svět. Mnoho se změnilo. Španělsko se stalo mocnou říší s koloniemi. Tam, za domnělým koncem světa, ležel celý velký Nový svět. Španělé změnili názor a změnili také nápis na mincích na „Plus Ultra“ — „Ještě dál něco je“ — „Zde není všemu konec“.

Bez Božího plánu spasení by mělo být nad každým hrobem po pravdě napsáno „Zde je konec všeho“. Avšak Bůh se v Kristu k nám sklonil, dal naději do naší beznaděje, povýšil nás k sobě, přinesl možnost záchrany, nového života a nesmrtelnosti. Z hrobu, do kterého byl Ježíš pochován a ze kterého vstal z mrtvých, září světlo života. Nad hrobem každého, kdo přijal Krista, může být po pravdě napsáno „Zde není konec všeho“, „dál ještě něco je“, totiž „život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem“.

R. B.

A POTOM BUDE SOUD

MILOSLAV ŽALUD

Na světě snad neexistuje člověk, u něhož by slovo soud nevzbuzovalo nepříjemné pocity. Kdyby se mělo zakládat na těchto pocitech, většina lidí by nejenom toto slovo z jazyka vymazala, ale dokonce by zbořila veškeré instituce, jež jsou s ním spojené. A přece i toto nepříjemné slovo a vše, co se za ním skrývá, je velice důležité. Vždyť na tom všem závisí řád společnosti, bezpečnost lidí i sám život.

PROČ SOUD?

Slovo soud nemůžeme vymazat ani z Božího vesmíru. Je to přirozené. Bůh dal stvořeným svobodně jednajícím bytostem určité odpovědnosti, a proto také bude posuzovat jejich splnění. Kde je pověření, musí být i prověření.

Stvořitel zahrnul člověka nesmírnými přednostmi. Obdařil ho darem bohatého života a schopností přetvářet své okolí, působit na své bližní — obšťastňovat je, přivádět na svět nové bytosti, zdokonalovat sebe i pomáhat k růstu druhým atd. a zároveň ho seznámit s jeho povinnostmi. V Božím vesmíru panují určité zákony, které chrání štěstí stvořených bytostí. Tyto principy nejsou ke komplikování života, ale pro dobro všech, a my lidé se s nimi nejzřetelněji seznamujeme v bibli. Všechny tyto zásady spojuje jeden jmenovatel — láska, a to láska k Bohu a k bližnímu. Není však na člověku, aby se domýšlel, co je konkrétním projevem této lásky, ale Bůh sám upřesnil, jak takováto láska vypadá. Nejzákladnější principy, které chrání štěstí všech, jsou shrnuty v desateru (2 Moj 20,1-17). Nejpochopitelnější a nejkrásnější byly tyto zásady vyjádřeny učením a především životem Ježíše Krista. Odmítáme-li však Krista, zavrhuje vlastně život a sami si přivozujeme odsouzení (Jan 5,24).

Bůh jako svrchovaný Pán vesmíru bude hodnotit život každého člověka.

„A jako každý člověk jen jednou umírá, a potom bude soud, tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal hříchy mnohých; po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke spáse těm, kdo ho očekávají“ (Žid 9,27.28).

Pavel to vyjadřuje slovy: „Vždyť se všichni musíme ukázat před soudným stolcem Kristovým, aby každý dostal odplatu za to, co činil ve svém životě, ať dobré či zlé“ (2 Kor 5,10). V mnohém případě to bude odsouzení toho, který u lidí platí za dobrého, nebo rehabilitace toho, jenž byl odsouzen jako rušitel zákonů.

DVĚ VZKŘÍŠENÍ

Ježíš nejednou hovořil se svými posluchači o problému soudu. Tak například u Jana 5,28.29 říká „... přijde hodina, v kterou všichni, kteří v hrobích jsou, uslyší hlas jeho. A půjdou, kteří dobré věci činili, na vzkříšení života, ale ti, kteří zlé věci činili, na vzkříšení soudu.“ Zde použité slovo soud neoznačuje soudcovskou pravomoc, soudní orgán, či soudní řízení, nýbrž odsouzení. „Vzkříšení života“ se uskuteční za účelem obdržení odměny věčného života a „vzkříšení soudu“ za účelem odsouzení k věčné smrti.

Bible nás také přesněji informuje o tom, kdy se to uskuteční. Vzkříšení k životu nastane při druhém Kristově příchodu: „Toto vám říkáme podle slova Páně: My žijí, kteří se dočkáme příchodu Páně, zesnulé nepředejdeme. Zazní povel, hlas archanděla a zvuk Boží polnice, sám Pán sestoupí z nebe, a ti, kdo zemřeli v Kristu, vstanou nejdříve; potom my žijí, kteří se toho dočkáme, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích vzhůru vstříc Pánu. A pak už navždy budeme s Pánem“ (1 Tes 4,15-17). Vzkříšení ke smrti se podle Zjev 20,5a.13-15 uskuteční jindy: „Ostatní mrtví však nepovstanou k životu, dokud se těch tisíc let nedovrší. Moře vydalo své mrtvé, i smrt a její říše vydaly své mrtvé, a všichni byli souzeni podle svých činů. Pak smrt a její říše byly uvrženy do hořícího jezera. To je druhá smrt: hořící jezero. A kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera.“

Z těchto veršů je zřejmé, že ten, kdo nebude mít účast v prvním vzkříšení nebo proměně, jež se uskuteční při druhém příchodu Pána Ježíše, bude později odsouzen k věčné smrti.

„Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj svět spasen byl. Kdo v něho věří, není souzen. Kdo nevěří, již je odsouzen, neboť neuvěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího“ (Jan 3,17.18).

Písmo k tomu dodává: „Blahoslavený a svatý, kdo má podíl na prvním vzkříšení! Nad těmi druhá smrt nemá moci“ (Zjev 20,6a). Kristův příchod bude dnem, který rozdělí lidi. (Srov. 2 Tim 4,1; Mat 25,31-46).

DVA SOUDY

Nyní jsme si řekli, kdy lidé obdrží odměnu a kdy odsouzení. Nevíme však ještě, v jaké době se bude konat

příslušné řízení. Bible nás informuje i o těchto skutečnostech. Apoštol Petr zřetelně naznačuje, že soud nad věřícími předchází soudu nad těmi, kteří nepřijali evangelium (1 Petr 4,17).

První fázi tohoto soudu líčí Daniel (7,9.10.13.14): „Viděl jsem, že byly postaveny stolce a že usedl Věkovitý. Jeho oblek byl bílý jako sníh, vlasy jeho hlavy jako čistá vlna, jeho stolec — plameny ohně, jeho kola — hořící oheň. Řeka ohnivá proudila a vycházela od něho, tisíce tisíců sloužily jemu a desetitisíce desetitisíců stály před ním. Zasedl soud a byly otevřeny knihy. Viděl jsem v nočních vidění, hle, s nebeskými oblaky přicházel jako by Syn člověka; došel až k Věkovitému, přivedli ho k němu. A byla mu dána vládařská moc, sláva a království, aby ho uctivali všichni lidé různých národností a jazyků. Jeho vládařská moc je moc věčná, která nepomine, a jeho království nebude zničeno.“ Tomuto soudu předsedá Bůh Otec. Je tam přítomen i Syn člověka, náš obhájce Ježíš Kristus, ale jsou tam i andělé, neviditelní svědkové všeho dění na zemi. Soud má k dispozici i určité knihy a z bible se o nich dovídáme něco bližšího. V knize života jsou zaznamenána jména všech, kteří se kdy postavili pod Ježíšův prapor (Luk 10,20; Fil 4,3). Pamětná kniha obsahuje dokonale znám o činnosti lidí (Mal 3,16; Izai 65, 6.7). Jakub nám prozrazuje, že hlavním měřítkem, podle kterého se bude soudit, je desatero (Jak 2,10-12).

Dobu konání této fáze soudu zjistíme, když porovnáme 25. a 26. verš 7. kapitoly Danielova proroctví. Soudní přelíčení má započít po nadvládě „malého rohu“ (středověké církve), která měla trvat tři a půl prorockého roku (1260 skutečných let) a skončit v roce 1798. Z toho vyplývá, že soud, který vrátí království na této zemi Kristu a jeho lidu, má být zahájen až někdy po této době. Adventisté s. d. věří, že se tak stalo v roce 1844, kdy Kristus, náš velekněz, „vstoupil“ do přítomnosti Boha Otce (v. 13) a naplnil tak starozákonní předobraz očistování svatyně při velkém dni smíření (3 Moj 16; Žid 9,23). Začátek tohoto očistování nebeské svatyně je v Dan 8,14; 9, 22-25 prorocky velmi přesně určen na konec 2300 prorockých dnů, tedy skutečných let, počítaných od roku 457 před Kristem, kdy Artaxerxes vydal velmi důležitý dokument ve prospěch Židů. Tento soud, jenž započal v roce 1844, skončí krátce před druhým příchodem Ježíše Krista. Jeho závěry pak rozhodnou, kdo se bude nacházet mezi spasenými.

Druhá fáze soudu nad obyvateli země se bude konat rovněž v nebi, a to po malém přerušení, jež způsobí události kolem Ježíšova druhého příchodu. Jan o tom ve Zjev 20,11.4.12 píše: „A viděl jsem veliký bělostný trůn a toho, kdo na něm seděl; před jeho pohledem zmizela země i nebe a už pro

ně nebylo místa. Viděl jsem trůny a na nich jako soudcové seděli ti, kdo byli státi pro svědectví Ježíšovo a pro slovo Boží... Nyní povstali k životu a ujali se vlády s Kristem na tisíc let. Viděl jsem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. Ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. A mrtví byli souzeni podle svých činů zapsaných v těch knihách.“ Z tohoto textu vyplývá, že na tomto soudu již budou přítomni i spasení (Srov s Dan 7,22). Podle 1 Kor 6,2,3 nebudou na pořadu jednání jen případy lidí, ale i padlých andělů. Po skončení tisíciletého království se vrátí Kristus a jeho lid zpět na tuto zem a pak bude vynesena rozsudek a vykonán trest nad nevěřícími (Zjev 20,7-9.13-15; 21,2).

Někdo se může zeptat: „Proč takové soudní úřadování? Cožpak Bůh neví, kdo má být spasen a kdo ne?“ Ano, Bůh to ví, ale hřích je příliš závažná věc ve vesmíru, než aby se dotýkala jen Boha a lidí. Je třeba, aby se andělé a ostatní nebeské bytosti přesvědčili, zdali jsou budoucí dědici země hodni této výsady, zdali se do obnoveného řádu vesmíru nezanese přítomností člověka hřích, zdali odměna je opravdu spravedlivá atd. Později vykoupení budou chtít znát důvody, proč ten či onen nebude mezi spasenými. Tam se odhalí skryté motivy a pohnutky všech skutků a budou zjeveny tajné věci. Tím bude zároveň obhájeno Boží jednání s člověkem a lidé zřetelně poznají, jaké láskyplné záměry sledoval Bůh s každým člověkem.

ODPLATA PO SMRTI?

Z uvedených biblických veršů je patrné, že člověk nedochází odpłaty ihned po smrti. Věčný život obdrží všichni vykoupení najednou, při druhém Kristově příchodu. (Žid 11,39.40; 1 Tes 4,15-17). Tehdy bude mrtvé tělo vzkříšeno a nedokonalé proměněno pro život, který nebude nikdy končit.

„Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlíží jeho příchod“ (2 Tim 4,8).

Věčným zánikem budou potrestáni všichni ostatní o tisíc let později (Zjev 20,14.15).

Božím přáním však je, aby žádný nezhynul, ale aby všichni lidé žili věčně (2 Petr 3,9; Jan 3,16). Je pouze třeba přijmout Ježíše Krista za svého Spasitele a rádce. On nám odpustí naše hříchy, udělí nám sílu Ducha svatého žít podle jeho příkladu a přizná se k nám při nebeském soudu.

Správné pochopení biblického učení o soudu nás vede k hlubšímu porozumění závažnosti hříchu, a tím k láskyplnějšímu vztahu ke Spasiteli, naší jediné naději.

EGYPTANÉ a tajemství smrti

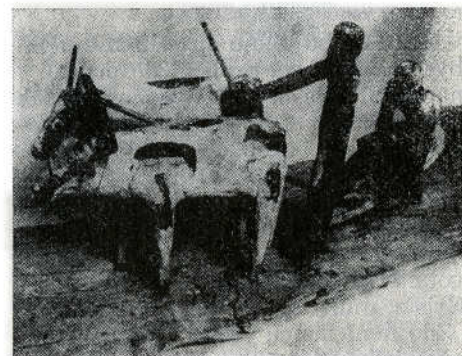
Egypt svými starověkými památkami přitahuje dodnes tisíce turistů i odborníků z celého světa.

V Egyptě vznikla před tisíciletími mocná organizovaná otrokářská společnost, která se řadí mezi nejstarší známé civilizace světa. Dodnes nás Egypt fascinuje svými úžasnými památkami a archeologickými nálezy, které jsou cennými informacemi o životě lidí před dlouhými věky. Tady měla svou kolébku věda zvaná archeologie. Poznání dějin starého Egypta, zvyků, názorů a života tehdejších lidí nám namnoze pomáhá chápat bibli, její dějinné údaje i věroučnou zvěst.

Je pozoruhodné, že ve velkém množství různých nálezů, památek a objevů je poměrně nízké procento dokladů o životě Egyptanů, většina se týká smrti a pohřbívání. Mnoho památek a turistických míst patří do této oblasti. Připomeňme si velké pyramidy v oblasti bývalého hlavního města Egypta, Memfis. Zvláště známá je Cheopsova pyramida. Jako i ostatní pyramidy je to vlastně hrobka panovníka. Uvnitř obrovské kamenné stavby je tajná místnost, do níž měla být uložena mumie se všemi potřebami.

V oblasti pozdějšího hlavního města Théb je slavné Údolí králů a Údolí královen, v nichž jsou vytesány do skal nádherné hrobky.

Dávno už zmizely paláce bohatých, obytné domy, obchody, dílny a namnoze i chrámy. To, co zůstalo, jsou větší hrobky, sochy a pohřební svatyně. Proč většina z toho, co zůstalo z dávných dob, má souvislost s mrtvými a pohřbíváním, zatímco zmizelo všechno, co se týkalo běžného života? Historik Diodor dal následující odpověď: „Egyptané stavěli z cihel a pomíjivých materiálů domy pro živé, protože ty měly být obývány pouze krátkou dobu. Užívali ovšem kamenů ke stavbě hrobek a chrámů, které měly trvat věčně.“

Studium života starých Egyptanů je vzrušující i poučné. V každém údobí dějin to byl národ prožívající filozofii hluboce prochnutou optimismem. Egyptané milovali život a využívali plně radosti, které skýtá, aniž by zacházeli do nemorálností. Snažili se využít možností, které se jim naskytly. Věřili, že po smrti bude další život velmi podobný tomu, který vedli na zemi. Snažili se udržovat v dobré tělesné kondici. Některé papyry představují různé praktiky péče o tělo a krásu. Nijak nepotlačovali své tělo v zájmu o nějaký větší duchovní užitek.

Příslušník starého egyptského náboženství neznal strach před bohy. Naopak, snažil se božstvům přiblížit. Zvlášť zřejmě je to v kultu boha Atona, který se rozšířil za vlády Amenhotepa III. a ještě více za jeho syna, legendárního reformátora Amenhotepa IV., známého spíše jménem Achnaton, což v překladu znamená „oblíbenec Atonův“. Manželkou tohoto panovníka byla krásná Nefertiiti.

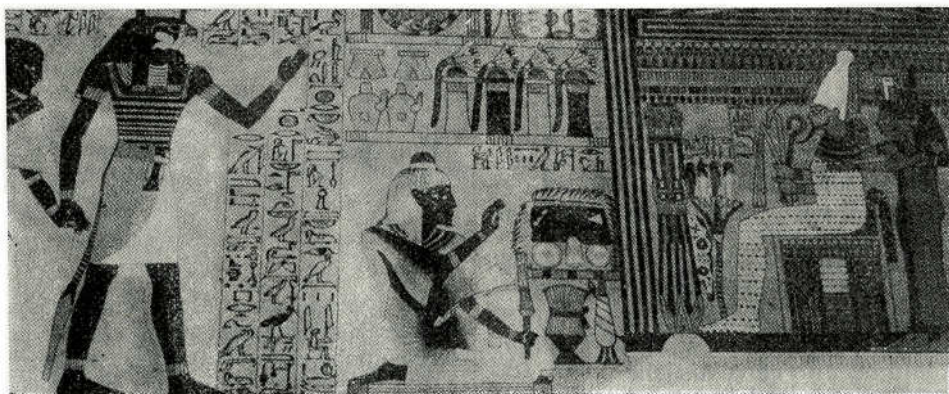
Zdá se, že Egyptané předstupovali před svá božstva bez obav. Považovali je za bohy soucitné a milosrdné. V podobném duchu se dívali také na smrt, ať k ní došlo doma či na válečném poli. Důležité bylo tělo zemřelého konzervovat a co nejdéle je udržet v dobrém stavu. Pro případ, že by se přece jenom nějak porušilo, bylo třeba uchovat něco jiného. Nejraději obraz nebo sochu, která představovala zemřelého. Mumifikování — balzamování zesnulých — bylo pracné a nákladné. Celá procedura trvala sedmdesát dnů. Pak konzervované tělo zabalili do úzkých pruhů látky. Při každém úkonu bylo třeba pronášet liturgické formule. Kvalifikování kněží vykonávali nejdůležitější úkony a obřady.

Do hrobu dávali mrtvému celou posmrtnou výbavu. Domnívali se, že v místě přebývání mrtvých je třeba obdělávat půdu a vykonávat celou řadu dalších nezbytných prací. Proto do hrobu dávali množství malých figurek, představujících různé činnosti. Tyto figurky měly vykonávat všechny práce za mrtvého.

Egyptané pečovali o hroby svých příbuzných a o hřbitovy. Přicházeli tam několikrát měsíčně a slavili svátky mrtvých. Svěřovali mrtvé bohyni Nut, kterou považovali za soucitnou s mrtvými.

NÁZORY EGYPTANŮ NA ČLOVĚKA

Egyptané měli za to, že se člověk skládá z několika částí, z nichž nejdůležitější je tělo, Ka a Ba (nebo také Bai). Tělo, to je hmotná podstata toho, co bychom my nazvali termínem duše. Ale podle jejich názoru nebylo tělo tak nenahraditelné, jak jsme o tom přesvědčeni my. Obraz, kresba, socha mohly tělo zastoupit nebo je po smrti nahradit. V pozdějších dobách označovali jedním termínem tělo i sochu. Z této

nauky vyplývá ojedinělý smysl sochařství u Egyptanů. Právě proto nacházíme v Egyptě takové množství různých soch. Domnívali se, že tímto způsobem si mohou prodloužit život. Socha, to je náhradní tělo. V okamžiku smrti Ka opustí tělo a nastěhuje se do sochy nebo obrazu. Proto také egyptští sochaři používali trvanlivé a tvrdé horniny — dioritu, žuly nebo pískovce, mramoru používali jen výjimečně. Sochy měly trvat věčně. Tím byla zajištěna budoucnost zesnulého. Ka, to bylo něco jako duše v dnešním chápání mnoha lidí.

Ka — to byla pro Egyptany lidská povaha, všechny schopnosti, osobnost člověka. Vypadalo jako tělo, ke kterému patřilo. Zemřít znamenalo „přejít do svého Ka“, v podstatě šlo o jinou formu života po smrti.

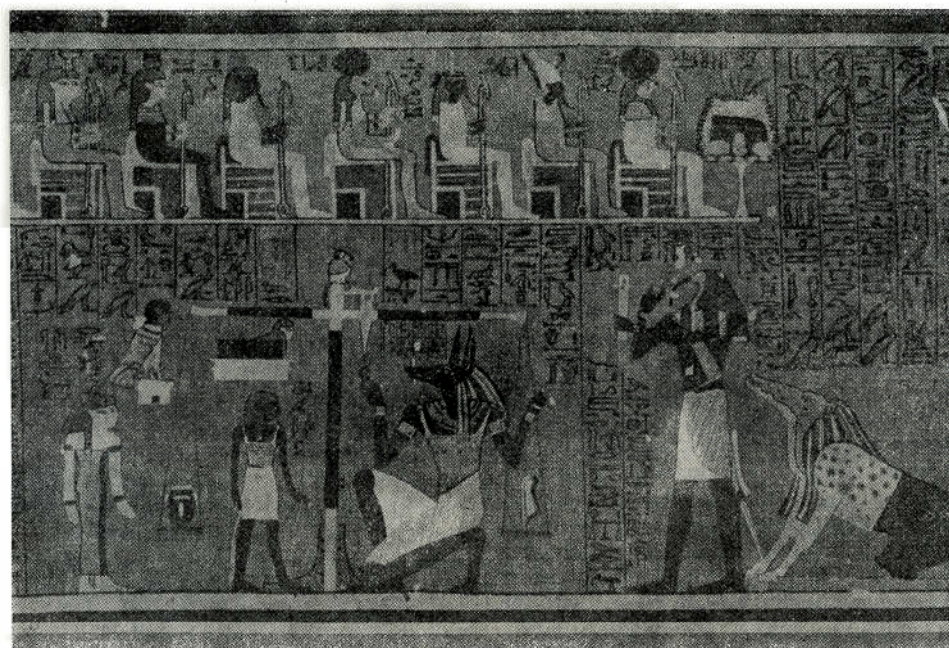
Ba — to byla více intelektuální složka člověka než Ka. Možná něco jako svědomí. Bylo možno s ním diskutovat. Egyptané si je představovali jako ptáka s lidskou hlavou.

Smrt byla pro Egyptany změnou formy, nikoli koncem života. Ka obývalo náhradní tělo, sochu nebo obraz. Život pokračoval v obrazech, které byly namalovány nebo vyryty do stěn hrobky. Zesnulý mohl užívat věcí, které byly v hrobce uloženy, žít se atrapy potravin, eventuálně přijímat návštěvy svých blízkých. Okřídlené Ba mohlo

volně odcházet z hrobu do světa živých, muselo však mít možnost kdykoli se znovu vrátit do těla. Proto Egyptané balzamovali těla zesnulých. Navíc díky posmrtné masce, vytvořené nebo namalované na sarkofágu, mohlo své mrtvé tělo snadno najít.

Přesto po smrti musel zesnulý najít cestu ke vzkříšení. Proto byl souzen za obřadu, který je naznačen na mnoha úmrtních papyrech. Je to slavná scéna psychostazie — vážení duší. Mrtvý stojí před bohyní Maat, bohyní spravedlnosti a jí svěruje svou existenci. Vedle bohyně jsou váhy. Na jedné misce srdce zemřelého a na druhé Maat — symbol spravedlnosti. Tento obřad měl zjistit, není-li mrtvý příliš lehký na váze spravedlnosti. Thot — bůh písař, zaznamenává výsledek na tabuli. Čtyřicet dva přísedících má dosvědčit, zda zesnulý lhal, či mluvil pravdu. Jestliže soud dopadl pro zesnulého špatně, bude roztrhán krokodýlem. V opačném případě bude přiveden k bohu Osirisovi, který jej provede nástrahami podsvětí až ke vzkříšení.

Egyptané věřili, že jejich špatné činy mohou být shlazeny a hříchy očištěny. „Kniha mrtvých“ měla za úkol oddělit hříšníka od jeho hříchů. Po smrti byly vytvářeny opisy této knihy, jakési seznamy hříchů na papyru a vkládány mezi nohy mumie.

NADĚJE VĚČNÉHO ŽIVOTA

MILOSLAV ŠUSTEK

Egyptská teologie neučila, že nesmrtelnost je přirozenou vlastností každého člověka, jak to později tvrdila řecká filozofie. Egypťané považovali nesmrtelnost za podmíněnou, závislou na milosrdenství bohů. V tomto ohledu se egyptské učení blíží biblické zvěsti o člověku.

Není zapotřebí velkých znalostí bible, abychom si povšimli na jedné straně určitých podobností a na druhé straně naprostých protikladů k biblickému učení o člověku, jeho údělu, stavu po smrti a vzkříšení.

Bible také často hovoří o soudu (viz Jan 5,28.29). Bible několikrát opakuje, že existuje záznam činů každého člověka (Zjev 20,12). Osiris, bůh vzkříšení, byl bohem živých, zemřel, ale znovu ožil a stal se bohem — zachráncem. To všechno nás přivádí k myšlence, že na počátku lidské historie základní pravdy o Božím plánu záchrany byly zjeveny a známy všem lidem. Později, jednak nepřesností ústního podání, ale také pod vlivem lidské pýchy se jednotlivá podání měnila, upravovala a přizpůsobovala lidským přáním místo toho aby se lidé podřídili vůli Boží.

Starozákonní Izrael uchoval díky psanému Božímu svědectví zjevené pravdy. Tisíc let před Kristem žalmista zaznamenal: „Mrtví nechválí Hospodina, nikdo z těch, kdo sestupují v říši ticha“ (Žalm 115,17). Starý zákon mnohokrát zdůrazňuje, že smrti zaniká veškerý projev lidské bytosti, vědomí a možnost do něčeho zasahovat. Teprve v Bohem určený den na konci věků budou mrtví Božím zásahem znovu povoláni k životu. „V oné době . . . mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou, jedni k životu věčnému, druzí k poháně a věčné hrůze“ (Dan 12,2.3).

Žel, nauka o nesmrtelné duši, kterou v určité podobě vymysleli zřejmě staří Egypťané a přepracovali Řekové, se dostala do křesťanství. Tomáš Akvinský z této nauky učinil jeden ze základů scholastické teologie, když napsal: „Duše je nesmrtelná, jak to řekl velký Plátón.“

Srovnávání výsledků archeologie a biblického učení nás vede k závěru, že všechny nauky mohou být zařazeny do tří hlavních skupin.

Je to předně materialistický názor, který vidí ve smrti naprostý a definitivní závěr lidského života. Psychický život zaniká spolu s životem organismu.

Druhá hypotéza je založena na předpokladu, že člověk má přirozeně nesmrtelnou duši, která se teprve plně rozvíjí po osvobození z „vězení“ svého těla. Tato platónská nauka pronikla velmi záhy do alexandrijského židovstva a později také do křesťanství.

Třetí definicí je kondicionalismus, založený na učení bible. Člověk stvořený z prachu země a dchnutí života je živou duší. Jeho život je podmíněn. Vzkříšení je návrat k životu — tedy „znovustvoření“.

K. N.

Na světě je stále ještě hodně krásy. Náš zrak se pokochá pohledem na modré nebe, na nebetyčné zasněžené hory, na širé moře, které nás vábí, abychom se po něm vypravili do далекých zemí.

Nejvíce však potěší živá krása. Jak utěšený je pohled na pestré polní kvítí, rozházené po lukách, ta drobnouká jemná krása všelijakých barev! Mohutný dub nám skýtá pocit jistoty a pod jeho větvemi a tmavě zelenými listy se nám dobře dýchá.

A kdo by se neradoval z živých bytostí, které se dovedou na nás důvěrně dívat a projevovat svou sympatii. Jak přítulná je ovečka, kterou můžeme pohladit po hebké vlně! Či srdce by nejásalo za teplého letního dne, když pokorný skřivánek, který hnízdí dole na zemi, třepetá svými křídélky, zpívá a vznáší se stále výše a výše k nebi.

Všecko živé je krásné, ale nad skromnou sedmikrásku, košatou lípu, něžnou ovečku i nad majestátního orla krásnější je oko nevinného dítěte, které k nám vzhlíží s důvěrou a oddaností. Je na této zemi něco utěšnějšího než pohled na zdravého urostlého jinocha, krásnou něžnou dívku, svalnatého zralého muže a milou ženu? Jsou toto všechno jen prázdná slova optimisty a obdivovatele přírody? Nikoli, to je radostná pravda o světě, ve kterém žijeme.

Žel, že u této krásy nemůžeme zůstat stát, ale musíme říci ještě jinou pravdu, totiž, že vonící růže zvadne a přestane vonět, že ptáček padá na zem a hyne. Matka stojí nad hrobem svého milovaného dítěte, otec oplakává svého syna, osiřelé dítě lká nad ztrátou svých rodičů.

Jak krásný by byl život, kdybychom neznali bolest a smrt! Vzpomínám si na útlé dětství, kdy jsem neměl ponětí o smrti. Jednoho dne mne sousedovy starší děti přivedly do domu, kde byl jeden pokoj potažen černým sukrem, uprostřed byla stříbrná rakev, ve které ležela mladá maminka. Všichni, kteří tu stáli kolem, velice plakali. Zprvu mně nikdo nic neříkal, ale já, aniž bych věděl proč, začal jsem plakat, ba křičet. Když mě sousedova děvčata řekla, že v rakvi je maminka a že ji za chvíli přikryjí víkem a odnesou k hrobu, kde ji zasypou hlínou, začal jsem volat, proč nechají tu maminku zasypat. Museli mne odvést pryč, abych tam nevyrušoval. To jsem se poprvé setkal se smrtí a dodnes cítím ve svém srdci ten velký smutek, který musím znovu

prožívat, kdykoli vidím, jak krásné lidské bytosti jsou skláceny do hrobu.

Viděl jsem ve svém životě snad stovky hřbitovů a zúčastnil se velkého počtu pohřbů. V době války jsem žil v cizině, kde téměř denně bomby ničily sta a tisíce lidí, kteří byli pohřbíváni do hromadných hrobů. Viděl jsem muže, kteří často přitlačili spoušť zbraně a sklátili lidi do místa mlčení. Po válce jsem navštívil několik koncentračních táborů a přesvědčil se na místě o lidských činech, jichž není schopno zvíře. Tehdy bylo mé srdce naplněno hlubším zármutkem než kdysi v útlém dětství, protože jsem pochopil hloubku hříchu.

Život a smrt — jak je to tajuplné! Člověk se táže na původ života. Vždyť živé vzniká jen ze živého a všechna krása se musela zrodit z nesmírné krásy! Všechno život má jistě svůj zdroj a veškerá nádhera přírody svého původce! Někdo musel uvést v pohyb nebeská tělesa, která se pohybují s matematickou přesností! Za krásou a řádem musí stát inteligentní autorita! Všechno uspořádané, něžné, čisté a líbezné vydává mohutné svědectví o tom, že nekonečná láska to přivedla k životu, že Láska stvořila květy a ptactvo, Láska a Boží péče je původem lásky manželské a všeho utěšeného.

Joseph Haydn ve svém jedinečném oratoriu „Stvoření“ nechává zpívat Adama, který bere něžně ruku milované Evy a praví: „Pojď, ukáži ti, co všechno Bůh stvořil!“ Ukazuje jí krásu oblohy a země, něžné květy, ptactvo a zvířata a nakonec praví: „Cím by to bylo všechno, Evo, bez tebe, bez tebe?“ V Božím daru Haydnovy hudby a zpěvu jsme přeneseni do původního ráje a hudbou se náš duch takřka automaticky nese výše ke zdroji života, ke zdroji akordů lásky.

Kdo tedy narušil tu šťastnou harmonii? Byl to člověk sám, koruna tvorstva. On, který byl obdařen rozumem a svobodnou vůlí, přestoupil Boží zákon a přivolal na sebe všechno zlé. Kdyby se ve vesmíru nějaká planeta v sebemenší míře uchýlila od svých zákonů, končilo by to katastrofou. Špatné postavení malé výhybky má za následek železniční neštěstí.

Jelikož člověk nebyl důsledný v zachovávaní Božích přikázání, musel být potrestán. V 3. kapitole první knihy Mojžíšovy řekl Bůh ženě, že s holestí bude rodit děti. To, co je největší radostí ženy — matky, je spojeno s utrpením. Země, kterou měl Adam opracovávat, nerodila jen dob-

ré věci, ale i trní a bodláčí. Tvořivá práce je pro člověka zdrojem radosti a uspokojení. Adam měl pracovat v ráji a těšit se z ovoce svého díla. Po pádu do hříchu dobývá svůj chléb v potu tváře. Nejmutněji však zněl Boží výrok: „Prach jsi a v prach se navrátíš!“ Spravedlivě si zasloužíme smrt, když jsme se zprotivili zákonům života a lásky!

A tu si kladu otázku: „Je ještě pro člověka nějaká naděje trvale šťastného, věčného života? Či snad je všechno navždy ztraceno? Ano, je naděje, velká a slavná! Hned v ráji, dříve než Bůh pronesl zlořečenství, dal naději, že z ženy se narodí vysvoboditel, který potře hlavu nepřítele spásy. (1 Moj 3,15). Tímto požehnaným vysvoboditelem je náš Pán a Spasitel Ježíš Kristus. Mravní zákon Boží je svatý a věčný jako Bůh sám. Přestoupení zákona znamená smrt (Řím 6,23). Milosrdný a laskavý Bůh však našel prostředek k záchraně člověka. Poslal svého jediného Syna, který byl u Otce a je mu roven, aby vzal zlořečenství naše na sebe, aby zemřel za nás, učinil zadost zákonu Božímu a znovu nás uvedl v soulad s Bohem, a tím i do šťastného věčného života.

Ježíš tu stojí jako jediný uprostřed dějin lidstva a praví: „Já jsem ta cesta, pravda i život“ (Jan 14,6). Mnozí filozofové a učitelé se poctivě snažili ukázat lidem cestu z neštěstí a hříchu. Ježíš na rozdíl od nich praví: „Já jsem cesta!“ Učitelé se chtěli dopátrat pravdy. Ježíš praví: „Já jsem pravda!“ Oni se snažili poznat původ a smysl života. Náš Spasitel však řekl: „Já jsem život!“ On prožil smrtelný zápas v zahradě Getsemanské i na Golgotě, kde volal v úzkosti Syna člověka: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Otec jej však vydal a v tuto chvíli mu neodpověděl. Zato Ježíš v důvěře k Otci a v naprosté poslušnosti zvolal hlasem velikým:

„Dokonáno jest! Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého!“

Na svém nejmilejším Synu dokázal Bůh věčnou platnost svého zákona a svou nesmírnou lásku k padlému člověku. Hospodin praví skrze Ezechiele (33, 11): „Živ jsem já, ... že nemám líbosti v smrti bezbožného ... I proč mřítí máte, ó dome izraelský?“ Bůh sám má bolest v naší bolesti a má soucit s námi, jak praví skrze Izaiáše (63,9a): „Ve všelikém soužení jejich i on měl soužení.“ Kristus nám projevil Boží soucit tím, že přišel mezi nás hříšné, žil svatým a dokonalým životem a svou obětí na kříži nám dal naději věčného života. Proto jen on může říci: „Já jsem vzkříšení i život“ (Jan 11,25). Jen on, který prošel hrůzami smrti a pocítil opuštěnost kvůli lidským hříchům, jen on, který vstal třetího dne z mrtvých, mohl slavnostně prohlásit Janovi ve vidění na Patmosu: „Neboj se, já jsem první i poslední, ten živý; byl jsem mrtev — a hle, živ jsem na věky věků. Mám klíče od smrti i hrobu“ (Zjev 1,17.18). Klíč od našich hrobů má jen Ježíš, který nám vydobyl spásu a porazil knížete temnosti.

Proto naší jedinou nadějí je vzkříšení v den příchodu Krále králů a Pána pánů. Jen Ježíšův hlas nás vyvolá ze smrti k věčnému životu. Bible učí, že smrt je skutečná smrt a že je skutečnou odplatou za hřích. Nemusíme se bát dalšího utrpení v nějakém místě očišťování nebo ve věčném pekle. Kdo uvěřil v Krista, přijal jeho obět a žil dle jeho vůle, bude vzkříšen a bude žít v Kristově království. Kdo neuvěřil, nepřijal nabízenou Boží milost, půjde na vzkříšení soudu a zahyne, jak praví Písmo.

Je politováníhodné, že ani mnozí křesťané nechápou vzkříšení nebo v ně nevěří. Někteří se táží: „Jak vstanou mrtví? V jakém těle přijdou?“ (1 Kor 15,35). Apoštol Pavel

praví: „Jaká pošetilost! To, co zaséváš, nebude oživeno, jestliže neumře. A co zaséváš, není tělo, které vzejde, nýbrž holé zrno, ať už pšenice nebo nějaké jiné rostliny.“ Pavel pak ukazuje, že jiná je stavba rostliny, jiné tělo mají lidé, jiné zvířata, ptáci, ryby. Jsou také těla nebeská, jako jsou těla pozemská. Jinou září má slunce, jinou měsíc a hvězdy. I hvězda od hvězdy se liší září. Tak je to i se zmrtvýchvstáním. Je zaseto tělo pomíjitelné, vstane nepomíjitelné, je zaseto tělo ponížené, vstane slavné, je zaseto v slabosti, ale vstane v moci.

Na této naší planetě panuje smrt a naše pozemská těla jsou kvůli hříchu sklácena do hrobu. V místech neposkvrněných však mají svaté bytosti těla nepomíjitelná. Takováto těla obdržíme i my při vzkříšení; duchovní tělo měl i zmrtvýchvstalý Spasitel. Nebude to nějaké fluidum, ale skutečné tělo!

Nemůžeme pochopit tajemství vzkříšení? Je to tak těžké? Vždyť život je také tajemství. Naše pozemské tělo se skládá ze zemských prvků. Kdo tak předivně seřadil prvky země a vody a vytvořil bytost milující, cítící, mluvící, slyšící, obdařenou rozumem a svobodnou vůlí? Kdo ji stvořil a kdo ji obdaroval? Věřme odůvodněně, že to byl náš Bůh lásky. A vidíte i tajemství smrti? Projevuje se denně kolem nás a trápí naše srdce. Nuže, místo tajemství smrti nám Bůh dává milosrdné tajemství vzkříšení, které přijímáme radostně vírou u vědomí, že Hospodin je Pánem nad vším.

Apoštol Pavel praví: „Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. Ale až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě“ (Kol 3,3.4). Jako věřící jsme s Boží pomocí zemřeli hříchu a vedeme skrytý život s Kristem. Až zemřeme, pak náš život bude tajuplně skryt s Kristem v Bohu. Mrtví nevědí nic. (Kaz 9,5.6; Žalm 115,17). Nebudeme mít účast na tom, co se děje pod sluncem a nebudeme se nikde trápit. Až přijde Kristus ve své slávě, vzkřísí nás k věčnému životu a dá nám oslavená těla. Pavel praví: „Těmito slovy se vzájemně potěšujte!“ (1 Tes 4,18).

Je nějaká naděje pro trpící, hříšné, umírající lidstvo? Ano, je naděje věčného života, věčně zdravého těla, duše i ducha! Radostně vyznáváme s křesťany dávných staletí: „Očekáváme vzkříšení mrtvých a život budoucího věku!“

Očekáváme nový věk, jenž brzy nastane příchodem Knížete života. Očekáváme novou zemi, kde nebude zlořečeného, kde Bůh „jim setře každou slzu z očí. A smrti již nebude, ani žalu, ani nářku, ani bolesti už nebude — neboť co bylo, pominulo“ (Zjev 21,4). Očekáváme vzkříšení v novém věku na nové zemi, kde budou žít lidé v novém oslaveném těle v plném pokoji a v trvalém štěstí.

NOVÁ ZEMĚ

E. G. WHITEOVA

„A viděl jsem nové nebe a novou zemi neboť první nebe a první země pomínuly...“ (Zjev 21,1). Oheň, který stráví bezbožné, očistí zemi. Každá stopa prokletí bude smazána. Nebude věčného planoucího pekla, které by vykoupným připomínalo strašné následky hříchu.

Pouze jediná připomínka zůstane: Náš Vykupitel vždy ponese známky svého ukřižování. Na jeho raněné hlavě, v jeho boku, na jeho ruku a nohu zůstanou jediné stopy krutého díla, jež působí hřích. Znamky jeho pokoření jsou jeho nejvyšší poctou; nekonečnými věky budou rány Golgoty hlásat jeho moc a čest.

„Ty, věži stáda, návrší dcery sionské, tobě připadne, k tobě se navrátí dřívější vladařství...“ (Mich 4,8). Přichází doba, kterou s touhou vyhlíželi Boží mužové od chvíle, kdy plamenný meč vykázal první pár lidí z ráje, přichází doba „vykoupení těch, které si Bůh vydobyl“ (Efez 1,14). Zemi, původně danou člověku jako jeho království, vydanou jím zradou do rukou satanových a tak dlouho drženou mocným nepřítelem, plánem vykoupení vrátí znovu člověku. Vše, co bylo ztraceno hříchem, bylo napraveno. „Toto praví Hospodin... jenž vytvořil zemi, jenž ji učinil, ten, jenž ji upevnil na pilířích; nestvořil ji, aby byla pustá, vytvořil ji k obývání“ (Izai 45,18). Splní se původní úmysl Boží se zemí tím, že se stane věčným příbytkem vykoupných. „Spravedliví odvrzí zemi a budou v ní bydlet navždy“ (Zalm 37,29).

Pravdu o tom, že se na své dědictví máme dívat jako na svůj domov, mnozí zduchovňují z obavy, aby se budoucí dědictví nejevilo příliš hmotné. Kristus dal ujištění svým učedníkům, že odchází připravit pro ně příbytky v Otcově domě. Ti, kdo přijímají učení slova Božího, nejsou o nebeských příbytcích zcela nevědomí. A přece „co oko nevidělo a ucho neslyšelo, ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují“ (1 Kor 2,9). Lidská řeč není s to popsat odměnu, která čeká spravedlivé. Rozum smrtelníka nemůže pochopit slávu ráje Božího.

V bibli je dědictví spasených nazýváno „vlastí“ (Žid 11,14-16). Tam nebeský Pastýř zavede své stádo k pramenům živých vod. Tam strom života dává své ovoce každý měsíc a listí stromu slouží zdraví národů. Jsou tam věčně proudící toky, průzračné jako křišťál. Rozsáhlé nížiny tam stoupají ke krásným pahorkům a hory Boží zdvihnají své majestátní vrcholky. V těchto pokojných rovinách, při těchto živých tocích najde lid Boží, který byl tak dlouho poutníkem, svůj domov.

„Můj lid bude sídlit na nivách pokoje, v bezpečných příbytcích, v klidných místech odpočinku.“ „Nikdy už nebude slýcháno o násilí ve tvé zemi, o zhoubě a zkáze na tvém území.“ „Vystavějí domy a usadí se v nich, vysázejí vinici a budou jíst její plody. Nebudou stavět, aby se tam usadil jiný, nebudou sázet, aby z toho jedl jiný. Dny mého lidu budou jako dny stromu. Co svými rukama vytvoří, to moji vyvolení sami spotřebují“ (Izai 32,18; 60,18; 65,21,22).

Tam se „pouští i suchopár rozveselí, rozjasá se pustina a rozkveté kvítím.“ „Místo trní vyrostou cypřiš, místo plevele vzejde myrta.“ „Vlk bude pobývat s beránkem, levhart s kůzlem odpočívá... a malý hoch je bude vodit. Nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkaženost na celé mé svaté hoře,“ praví Pán. (Izai 35,1; 55,13; 11,6,9).

Bolest nemůže v prostředí nebes existovat. Nebude už slz, pohřebních průvodů, ani stopy po smutku. „A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude — neboť co bylo, pomínulo.“ „Nikdo z obyvatel neřekne: jsem nemocen.“ (Zjev 21,4; Izai 33,24).

To je nový Jeruzalém, hlavní město oslavené nové země, „...zářící Boží slávou; jeho jas jako nejdražší drahokam a jako průzračný křišťál. Národy budou žít v jeho světle; králové světa mu odevzdají svou slávu.“ „I já budu nad Jeruzalémem jásat a veselit se ze svého lidu.“ „Příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám jejich Bůh, bude s nimi“ (Izai 62,3; Zjev 21,11,24; Izai 65,19; Zjev 21,3).

V městě Božím „nebude noci“. Nikdo nebude potřebovat odpočinku, ani po něm nebude toužit. Nikoho neunaví konat vůli Boží a chválit jméno Boží. Budeme stále cítit svěžest jitra a nikdy ho nebude konec. „Nebudou potřebovat světlo lampy ani světlo slunce, neboť Pán Bůh bude jejich světlem“ (Zjev 22,5). Sluneční svit bude nahrazen zářením, jež nebude nepříjemně oslňovat, které však jasností zdaleka překoná polední světlo. Sláva Boží a Beránkova zaplaví Svaté město neblednoucím jasnem.

„Avšak chrám jsem v něm nespasil: Jeho chrámem je Pán Bůh všemohoucí a Beránek“ (Zjev 21,22). Lid Boží bude mít výsadu setkávat se volně s Otcem a Synem. „Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance“ (1 Kor 13,12). Boží obraz vidíme zde na zemi odražený, jako v zrcadle, v dílech přírody a v jeho jednání s lidmi; potom ho však uzmíme tváří v tvář. Staneme před ním a uzmíme nádhernu jeho tváře.

Tam vykoupení poznají sebe, jací vlastně jsou. Pocity lásky a soucitu, které sám Bůh zasadil do srdce, se tam projeví nejvěrněji a nejušlechtleji. Čisté vztahy k svatým bytostem, harmonický společenský život se vznešenými anděly a těmi, kdo byli Bohu věrni ve všech dobách, kdo vyprali svá roucha a vybělili je v krvi Beránkově, svaté svazky, jež spojují „každý nebeský a pozemský rod“ (Efez 3,15) — to vše přispěje ke štěstí vykoupných.

Vykoupení tam budou s neutuchajícím nadšením hloubat o divech tvůrčí moci a o tajemstvích vykupující lásky. Nebude tam krutý, klamný nepřítel, který by sváděl, aby se zapomnělo na Boha. Tam se rozvine každá vloha, zdokonalí každá schopnost. Růst znalostí neunaví mysl a nevyčerpá tvůrčí sílu. Tam bude možno provést nejvšestrannější díla, dosáhnout nejvznešenějších tužeb, uskutečnit nejvyšší cíle; přesto stále zůstanou nové výšiny, jež bude možno zdolávat, nové divy, jež bude možno obdivovat, nové pravdy, jež bude možno odhalovat, a nové úkoly, jež budou rozvíjet síly mysli, duše a těla.

Všechny poklady vesmíru budou volně přístupné, aby je vykoupení Boží mohli studovat. Nespoutaní smrtelnosti navštíví vzdálené světy, jež trpěly pohledem na lidskou bídu a jež jásají štěstím při zprávě o každém vykoupěném člověku. S nevýslovným štěstím budou děti země sdílet radost a moudrost bytostí, které nepadly do hříchu. Nezkaleným zrakem budou patřit na slávu stvoření — na slunce, hvězdy a hvězdné systémy, jak všechny krouží v ustanoveném pořádku. Na všech věcech, od nejmenší po největší, je na-

psáno jméno Stvořitelovo a ve všech se projevuje bohatství jeho moci.

Věčnost bude přinášet stále bohatší a stále nádhernější poznání Boha a Krista. Nakolik se bude rozšiřovat poznání, poroste také láska, úcta a štěstí. Čím více budou lidé poznávat Boha, tím více budou obdivovat jeho povahu. A když jim Ježíš ukáže úžasné činy vykonané ve velkém sporu se satanem, budou srdce vykoupěných plát ještě zhavější láskou a milióny hlasů se spojí v mohutném chvalozpěvu.

„A všechno stvoření na nebi, na ze-

mi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich je, slyšel jsem volat: Tomu, jenž sedí na trůnu i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!“ (Zjev 5,13)

Velký boj skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření panuje soulad a štěstí. Z toho, jenž stvořil všechno, plyne život a světlo a štěstí ve všech oblastech prostoru, jenž nezná hranic. Od nejmenšího až po největší světy prohlašují všechny věci, živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti, že Bůh je láska.

JE TRANSFÚZE SLUČITELNÁ S KŘESŤANSTVÍM?

Před nějakou dobou za mnou přišlo několik věřících lidí s otázkou, jaký je můj názor na krevní transfúzi. (Transfúze je převod krve z jednoho člověka, tzv. dárce člověku druhému — příjemci. Jedná se buď o převod krve celé nebo její části.) Nevím, proč mi takovou otázku položili, protože já v celé věci žádný problém nevidím. Možná však, že to byl biblický verš Skut 15,20: „... ať se zdržují ... od krve ...“ Někteří věřící lidé, například svědkové Jehovovi, snad právě proto transfúzi krve odmítají. Jak hodnotit takové stanovisko z pozice věřícího lékaře?

Rekněme si úvodem něco o naší krvi a o jejím významu pro náš život. Všichni víme, že krev není jednoduše „červenou tekutinou“, ale naopak velice složitým „orgánem“, skládajícím se z plazmy a krvinek. Krev má pro tělo velký význam a plní množství různých funkcí. Červené krvinky přinášejí z plic do tkáně kyslík, nutný pro tkáňovou oxidaci (jakési pomalé spalování živin ve tkáních) a jako odpadní produkt zase odnášejí kysličník uhličitý do plic k vydechnutí. Bílé krvinky, kterých je několik druhů, chrání naše tělo proti cizorodým látkám a mikroorganismům, které do organismu vnikly. Mimo nich jsou v krvi ještě další tělíska, tzv. krevní destičky, ty mají za úkol zabránit vykrvácení organismu v případě poranění. Ale ani plazma není jednoduchou tekutinou. Je to složitý roztok. Slouží jako přenašeč krvinek, živin, bílkovin, obranných látek, hormonů, nejrůznějších proků, ale i odpadních látek. Navíc je krev výrazným regulátorem teploty těla, chemického prostředí a nadto propojuje orgány našeho těla v jeden jediný celek.

A to ještě není zdaleka všechno, ale myslím, že je to dostatečné, abychom pochopili, že krev je pro naše tělo životně důležitá. To nám připomíná i autor bible v 3 Moj 17,11: „V krvi je život těla ...“ Proto vy-

krvácení znamená ztrátu života a naopak, je-li scházející krev včas nahrazena, může být život udržen. Proto musím z lékařského hlediska transfúzi plně podpořit. Člověk může být takto vyrván z náruče smrti a žít stejně bohatě a dlouho jako všichni ostatní lidé. Transfúze však má své uplatnění i mimo úrazové lékařství a chirurgii, používá se i ve vnitřním lékařství, porodnictví, dětském lékařství a dalších oborech. Proto jako lékař s převodem krve souhlasím.

A jak se dívat na transfúzi z hlediska křesťana?

V úvodu jsem citoval rozhodnutí apoštolského koncilu, který řešil podmínky, za kterých se mohou poňhané stát křesťany. Pro úplnost však uveďme i verš 3 Moj 3,17, podle kterého se měl každý zdržovat „... všeho tuku a každé krve ...“ z obětních zvířat. Rada apoštolů s tímto výrokem souhlasí, snad jen ještě upřesňuje ve smyslu pohanické modloslužby, když napomíná věřící, aby se zdržovali toho, „co přišlo do styku s pohanickou modloslužbou, aby nežili ve smilstvu, aby nejedli maso zvířat, která nebyla zbavena krve a aby nepožívali krev“ (Skut 15,20). Rozhodnutí apoštolů zakazuje požívání krve zvířat jako potravin. Kdyby tomu tak nebylo a verš bychom měli chápat jako absolutní zákaz přijetí jakékoliv krve v jakékoliv formě, pak bychom zde ale marně hledali nějaký zákaz požívání jakéhokoliv masa, např. odkrveného masa lidského. Přesto nikdo nebude tvrdit, že křesťané mohli být lidově jedy. Z této úvahy jasně vyplývá, že se zde nejedná ani o lidskou krev, ani o jakýkoliv jiný lidský orgán. O zákazu transfúze se v bibli nehovoří.

Nyní snad vyvstává otázka, zda lze Písmem transfúzi nějak podpořit. Pán Ježíš říká, že přišel, aby na

rozdíl od nepřítele, který krade a hubí, Ježíšovy dítky „měly život a měly ho v hojnosti“ (Jan 10,10). Můžeme proto stručně říci, že to, co vede k udržení života, je v souladu s Kristovým posláním, kdežto snaha nepřítele je zaměřena proti našemu životu.

Nyní se zamysleme nad tím, čemu slouží transfúze — životu nebo smrti?

Všichni jistě známe lidové úsloví, vyjadřující tu nejvyšší lásku a obětavost člověka k člověku, které praví: „Krev by za něho vycedil ...“ A co učinil Kristus? Rekl: „Toto je krev má ... , která se za vás vylévá ...“ Nebyl snad právě on tím univerzálním dárce, abychom my jeho krví získali nový život — vykoupení skrze jeho krev? (Efes 1,7).

Ježíšova krev je jedinou nadějí pro můj další život. Díky této krvi mám perspektivu, cíl. Nevidím před sebou jen hrozící smrt, ale mám naději na život, který nebude o nic kratší a chudší než život těch bytostí, které nebyly nakaženy mou hroznou chorobou — hříchem. Přijetím krve Kristovy, kterou lze stejně jako transfúzi odmítnout, jsem „pokrevně spřízněn“ se všemi, kteří stejně jako já Ježíšovu krev neodmítlí, v jednu velkou rodinu. Proto jsou moji spoluvěřící mými bratry a sestrami. Jsem takto spojen i s celou „rodinou nebeskou“ právě díky Ježíši Kristu a jeho krvi. Protože Kristovo dárceství je základem mé víry, nemohu dárceství krve považovat za něco nekřesťanského. Podobně hovoří i apoštol Jan, když říká: „Podle toho jsme poznali, co je láska, že on za nás položil život. A tak i my jsme povinni položit život za své bratry“ (1 Jan 3,16).

Považuji proto jak z hlediska zdravotního, tak křesťanského dárceství a příjem krve za něco, co není v rozporu s křesťanským učním, ale naopak jedním z praktických projevů toho, co my křesťané věříme a prožíváme.

MUDr. D. BÖHM

ZPÍVEJME HOSPODINU

Píseň a smrt

MILAN DROBÍK

Dokáže člověk zpívat, i když si uvědomuje blízkost smrti? Je možné, aby člověk umíral s písní na rtech? Jsou to zvláštní otázky, ale chtěl bych je tentokrát položit vám. Lidé se obyčejně obávají blízkosti smrti. Vidí v ní ukončení všeho, naprostý zánik. Není tedy důvodu zpívat a radovat se, když je „smrt na jazyku“. A přece jsou případy, kdy je umírající naplněn takovou důvěrou v Boha a touhou po něm, že si zpívá.

To nedokáže každý. Člověk, který nedůvěřuje Bohu, tak jednat nemůže, lidé nevěřící to ani nechápou. A přesto je to pravda, že umírající dokáže zpívat. Co některé věřící lidi vede ke zpěvu, i když jsou v blízkosti smrti?

Mám na mysli apoštola Pavla, který po obrácení přijal Krista cele do srdce. Nastaly okolnosti, kdy pro vydávání svědectví o Kristu stál před popravou. Měl příležitost napsat ještě poslední dopis. Píše Timoteovi, svému blízkému spolupracovníku. Jeho poselství je vyznáním, je to píseň života. Domnívám se, že kdyby to bylo možné, poslal by Timoteovi i melodii. Píše: „Nebo vím, komu jsem uvěřil.“ V těchto slovech nezní strach a obavy, ne, cítím v nich naději a radostné očekávání Pána Ježíše: „Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mne připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod“ (2 Tim 4,6-8).

Není to jen jeho krásné vyznání víry, ale slyším tato slova jako hymnus, který posilňoval křesťany stojící před smrtí a který jim dával naději. Pod zorným úhlem těchto slov prvotní křesťané volili raději „snášet příkoří s Božím lidem, než na čas žít příjemně v hříchu“ (Žid 11,25), raději položit život, než zradit svého Pána.

Nebylo to jen v dobách prvních křesťanů. Tato důvěra v Krista při smrti se projevila i později v době reformace. Mám na mysli zvláště Jana Husa a Jeronýma Pražského. Oba mužové stáli tváří v tvář smrti. Jan Hus v těžkém žaláři psal mnoho povzbuzujících dopisů svým přátelům. Po vynešení ortele smrti, když byl zbavován kněžských hodností, posilňoval se písní „Však já půjdu beze strachu“. A když pak vzplály kolem něho plameny, začal zpívat: „Ježíši, synu Davidův, smiluj

se nade mnou“ a zpíval, dokud jeho hlas nebyl umlčen navždy.

Zanedlouho po Husovi byl chycen jeho blízký přítel Jeroným. Byl uvržen na dlouhou dobu do těžkého žaláře, kde se jeho zdravotní stav velmi zhoršil. Když pak byl vyzván, aby všechno odvolal, nechťel zradit Pána Ježíše. Duchovním zrakem viděl lepší místa, která chystá Pán pro své věrné. Těšil se na setkání s ním. Proto se nezalekl ani smrti. V knize Vítězství lásky Boží je napsáno: „Brzy nato byl nad Jeronýmem vynesen rozsudek. Byl uveden na totéž místo, na němž Hus skončil svůj život. Kráčel, zpívaje cestou a jeho tvář zářila radostí a pokojem. Jeho pohled byl upřen na Krista a smrt pozbyla pro něho své hrůzy...“ (str. 83).

Člověk, který celý život prožíval s Kristem, nemůže jej přestat oslavovat ani ve chvíli smrti. Sám jsem nedávno stál u lůžka umírajícího věřícího muže, kterého jsme přišli povzbudit a potěšit. Jaké však bylo naše překvapení, když umírající potěšoval nás. Takovou měl vnitřní sílu. A pak si spolu s námi zazpíval. Jeho hlas zněl jen slabě, ale z jeho tváře zářil mír a nevýslovné štěstí. Byl smířen s Bohem i lidmi a připraven na smrt.

Ne vždy jsou na tom lidé tak. Zvláště mladí lidé žijí v domněnku, že smrt je něco velmi vzdáleného a že je zbytečné o ní vůbec přemýšlet. Přitom si neuvědomují, že může přijít předčasně

i k nim. A pak umírají nepřipraveni a nesmířeni. Mohl bych jmenovat mnoho příkladů. Moderní dopravní prostředky již způsobily nejednu tragédii v životě mladých lidí. Smrt tedy nepřichází vždy jen jako důsledek stáří, ale i předčasně. Jsi na ni připraven, nebo jen lhostejně mávneš rukou? Přemýšlíš o smyslu svého života, nebo ho bereš na lehkou váhu?

V důvěře, že si sám stačíš, nejsi náhodou podoben oněm čtyřem tisícům cestujících na luxusní velelodi „Titanik“ v roce 1912? Tenkrát se plavili bezstarostně na bezpečné lodi. Lodní kapela hrála poslední šlágry a všichni se dobře bavili. Jistě nikdo nemyslel na smrt. A kdoví, kdo v té chvíli myslel na Ježíše a přemýšlel o smyslu svého života. A pak přišla ta strašná tragédie. Loď narazila na obrovský ledovec. Většina velmi rychle pochopila, že je konec, když viděli, jak se loď rychle potápí. I hudebníci to pochopili. Šlágry nebyly vhodné, tak co hrát? Jediná záchrana byla v Bohu a tak zazněly tklivé tóny písně naděje: „Blíž k tobě, Bože můj“. Slova té písně zpívali i mnozí cestující. Škoda, že tak pozdě! Loď se totiž potápěla a žádná záchranná loď nepřiplouvala. Zahynulo tehdy 1517 cestujících. Tehdy na palubě zpívali. Nebyl to však zpěv radosti, ale zoufalství, a pro mnohé zpěv beznaděje.

Kolik lidí je nešťastných v hodině smrti! Nemají se o co opřít, neznají východisko, pozbyli naději. Vidí smrt jako zlou mlhu před sebou a za ní jen věčné temno. A když se setká s touto skutečností mladý člověk plný naděje a optimismu a chuti do života, je to ještě zoufalejší. Velmi konkrétně a pravdivě to vyličil básník Jiří Wolker v básních „Nemocnice“ a „Umírající“.

Žel, že mnozí lidé si často vzpomenu na Boha až ve chvíli smrti. Předtím neměli zájem ani čas, nechťeli slyšet milostivé pozvání Ježíše Krista. Není lepší na něj myslet už teď, třeba v době, kdy se mně zdá smrt vzdálená,

nyní, když jsem mladý, zdravý a silný? Není lepší uposlechnout slova Písma: „Pamatuj na svého Stvořitele ve dnech svého jinošství, než nastanou zlé dny a než se dostaví léta, o kterých řekneš: „Nemám v nich zalíbení?“ Když začneš Pána slavit už teď a naučíš se být na něm závislý, oč lehčeji a krásněji budeš ho moci chválit a zpívat v hodině smrti, oč vroucněji a toužebněji se

budeš těšit na setkání se svým Spasitelem.

Na které lodi pluješ? Na té, která bezstarostně brázdí vlny, ale neuprosně se blíží k zákeřné kře, nebo na té, kterou řídí sám Ježíš? Jedině pod jeho vedením dopluješ bezpečně k cíli. A když budeš muset zakusit pravdivost Božího výroku „odplata za hřích je smrt“, najdeš sílu i k zazpívání písně

vítězství. Její slova budou podobná těm z Řím 6,23: „Ale milost Boží život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem“. Možná, že nyní pochopíš, proč tak často zpíval David své žalmy. Byla to reakce na zkušenosti s Bohem. Kéž bys i ty pochopil slova, která zpíval v Žalmu 116, zvláště v 15. verši: „Velkou cenu má před očima Hospodinovýmá smrt svatých jeho.“

RADOST Z BOŽÍHO VEDENÍ

žítě a ustrašeně u dveří vagónu, aby byli připraveni vyskočit, kdyby se něco stalo? Zírají snad vyděšeně ven do tmy, která je plna nebezpečí? Dělají si starosti, zda výhybkář správně přehodil výhybku, zda se nezmýlil? Přemýšlejí o tom, zda strojvedoucí nepřehlédl návěstí nebo zda dokonce únavou neusnul? Na to nikdo nemyslí. Každý se snaží najít si co nejpohodlnější místo, aby se mohl klidně uvelebit a zdřímnout si. Ano, spát, čím dříve, tím lépe. A během cesty kladou celou svou budoucnost do rukou jiných, které ani neznají. Zcela samozřejmě důvěřují vlakovému personálu.

Proč však mají lidé strach, když mají svěřit svůj život Bohu? Proč se bojí, když mají prakticky v konkrétním případě projevit důvěru nebeskému Otci? Neměli bychom mít bezmeznou důvěru k tomu, jenž řídí dráhy nebeských těles s udivující přesností? Je mnoho projevů a věcí v přírodě, které nás přímo vybízejí k tomu, abychom Bohu důvěrovali.

Ale více než příroda nás o Bohu a jeho vedení přesvědčuje Pán Ježíš, Boží Syn. On má k svému Otci nejbližší a zná ho nejlépe. Proto také přišel na naši zemi, aby nám řekl víc o svém Otci. Co je obsahem jeho zvěstí, co říkával svým učedníkům i lidem kolem sebe o lásce Boží? Apoštol Jan zaznamenává slova Ježíšova: „Nebo sám Otec miluje vás...“ (Jan 16,27). To je Ježíšovo oblíbené téma, o kterém hovoří vždy znovu v různých obměnách.

Pán Ježíš přišel na svět předně zvěstovat lásku Boží. Nám lidem přišel říci, že nás Bůh chce držet pevně za ruku a vést životem, že jeho láska k nám byla s to obětovat vlastního Syna.

Vzletnými slovy líčí Pán Ježíš Boží lásku v podobenství o marnotratném synu. Měli bychom mu říkat spíše podobenství o dobrotitivém otci. Kdyby se všechna Ježíšova slova, která kdy řekl, nějak ztratila, ale dochovalo by se jen toto jediné podobenství, přesto bychom plně pochopili, co nám chtěl Ježíš říci: že nad tímto světem, v kterém lidé zápasí s bolestmi, nemocemi a různými starostmi či stresy, stojí všemohoucí Bůh, který je nekonečně velký ve své lásce k člověku. Není to radostné ujištění?

Pán Ježíš potvrdil Boží lásku k člověku nejen ve svých kázáních. Mnohem mocněji ji dosvědčil svými činy. Ze všech jeho skutků nejvíce vyniká

událost na Golgotě. Podle Božího plánu zemřel Ježíš na kříži za mne i za tebe z vlastního rozhodnutí, nikdo jej k tomu nenutil. Jeho dobrovolnou obětí nám snad přiblíží malé srovnání:

Na novostavbě vysokého domu dokončovali tři dělníci poslední práce. Najednou upozorovali, že na spodním podlaží vznikl požár. Oheň jim odřízl cestu dolů. Volají, křičí o pomoc. Ale kdo jim má v té výšce pomoci, kdo je má zachránit? Vždyť se k nim nikdo nemůže dostat! Plameny šlehají, nebezpečí roste každou minutu. Už tu jsou požárníci. Rychle zdvihají rozkládací žebříky, dokonce jeden požárník je už na konci žebříku; ale on vidí i to, co ti pod ním dole vidět nemohou: žebřík je krátký a nedosáhne až na střešku k ohroženým dělníkům. Chybějí asi dva metry. Nad sebou vidí zoufalé obličej ohrožených mužů. Pak se odváží něčeho velmi riskantního. Stoupl si na poslední příčku a ve vzpažení dosáhl okraje střešky. Zachytil se pevně, podařilo se. Tři muži na střeše pochopili, co chce. První už se spouští po jeho těle jako po živém mostě a už stojí na žebříku. Sestupuje. Druhý a třetí ho následují. Zatím co tři muži ukončují sestup, je najednou slyšet křik mnoha lidí. Požárník se zřítíl — opustily ho síly.

I Pán Ježíš byl takovým mostem mezi Bohem a člověkem. Kdo z lidí použije tento živý most, kdo vírou přijme Ježíšovu nabídku a neodmítne nabízenou pomoc, bude zachráněn. O Boží lásce můžeme mluvit mnoho, a stejně ji nedoceníme. Ježíšův kříž je věčný pomník Boží lásky a dobroty.

Taková je tedy jistota Boží lásky, jak nám ji zjevil Pán Ježíš. To je pevný základ naší důvěry v Boha. Takové Otcovské lásce se můžeme svěřit bez obav. Proto můžeme Božímu vedení plně důvěřovat. Radostné křesťanství začíná poznáním nebeského Otce. Jen kdyby lidé dokázali věřit, jak dobrý je Bůh! Pak by i myšlenka na Boha byla jejich nejmilejší myšlenkou. Vira v Boží lásku, přesvědčení o tom, že nás Bůh vede, zbavuje nás starostí, obav a strachu. Prorok Izaiáš nás ujišťuje: „Nebo povede tě Hospodin ustavičně, a nasytí i v náramné sucho duši tvou... I budeš jako zahrada svažená a jako pramen vod, jehož vody nevyssychají“ (Iz 58,11). Plně důvěřovat, znamená mít plnou radost.

K. SPINAR

KAŽDÝ Z NÁS UŽ MĚL JISTĚ možnost jít hlučnou ulicí velkoměsta. Na rušné křižovatce mohl vidět slepce, který stál bezradně na okraji chodníku a netroufal si přejít ulici. Kdyby se slepec obrátil na nás s prosbou, abychom jej převedli, odmítli bychom? Ne, to by jistě nikdo z nás neudělal. Dívali bychom se pozorně doleva i doprava, zvolili ten nejvhodnější okamžik, kdy na ulici je nejmenší nebezpečí. Měli bychom radost, že jsme nevidomého převedli na druhý chodník. Dokonce by nám bylo trapné, kdyby za to nějak zvlášť děkoval. Přece pomoci nevidomému je pro nás samozřejmé.

Je Pán Bůh méně ochotný a méně laskavý, než jsme my? Máme mít k Bohu méně důvěry, než má slepec k nám? Proč se tolik lidí domnívá, že je k tomu třeba odvahy, dát se vést Boží rukou a spolehnout na Boží vedení? Přesto, že jsme obdrželi už tolik důkazů o Boží moci a síle, o jeho lásce a milosrdenství, bojíme se svěřit mu svůj život. Nezahanbuje nás to?

Připomeňme si jinou zkušenost. Z velkého nádraží vyjíždí noční rychlík do temné noci. Za krátkou dobu uhání stokilometrovou rychlostí. Jede neznámými kraji, přes mosty, tunely, vytáčí ostré zatáčky, míjí vlaky v protisměru. Copak dělají cestující v takovém nočním rychlíku? Stojí snad ostra-

S TÍM JISTĚ NEPOČÍTAL

Ve velkém světovém cirkusu vystupoval při večerním představení krotitel hadů. Jeho senzační číslo, jeho parádní kus, při kterém se obecnstvu tajil dech, bylo vystoupení s hadem, který měřil 8 m.

Toho hada si koupil krotitel jako zcela malého. Věnoval mu velkou péči a mnoho trpělivosti, aby ho ochočil. Konečně byl v drezdě už tak daleko, že ho had poslouchal na poubé mrknutí oka. Doslova se dorozumívali očima. Tak spolu s cirkusem cestovali 25 let z místa na místo. Jaké různé kousky ten had uměl! Na konci každého představení se had na nepatrný pokyn krotitele začal ovíjet kolem jeho těla. Omotával se od paty až ke krku tak těsně, že mužovi byla vidět nakonec jen hlava. V takovou chvíli bylo v cirkusu hrobové ticho. Ale když se had najednou rozmotal a svého pána najednou uvolnil, propukl mezi obecnstvem nepopsatelný jásot.

Až jednoho večera, kdy se had zase ovínoval kolem těla svého krotitele a obecnstvu se tajil dech, bylo slyšet najednou silný praskot kostí a současně zoufalý výkřik krotitele. Co se stalo? Tento večer had neočekávaně použil svou sílu. Dvacet pět let si krotitel s hadem hrál, dvacet pět let provozovali spolu vzrušující vystoupení. A najednou ho had usmrtil v pouhém okamžiku.

Hrát si s takovým hadem a pořádat vystoupení v cirkuse je jistě nebezpečná hra. Jenomže takhle si nehraje jenom krotitel. Podobnou hru hraje téměř každý člověk. Je to hra s hříchem. Také si s ním začínáme hrát, když je malý, zdánlivě neškodný, když vypadá zcela nevinně a ani se nám nezdá být hříchem. Ještě ho stačíme dobře ovládat. Ale hřích roste. A co potom? — V apokryfech čteme dobrou radu: „Před hříchem utíkej jako před hadem. Když se mu přiblížíš, uštkne tě.“

Hřích je zrada na Boží lásku. I nám se může vést jako tomu krotiteli. Léta si s hříchem můžeme zahrávat, koketovat s ním, až nás najednou přemůže. Vina dělá člověka nešťastným. Citíme se jako v bludišti a neumíme najít cestu zpět. Zabloudili jsme.

Jsi-li na tom také tak, volej o pomoc k tomu, který přišel na naši zemi, aby ti pomohl, volej k Ježíši Kristu. On tě vyvede opět na správnou cestu, dá ti sílu začít znovu a lépe. Ježíš přišel na naši zemi proto, aby nám lidem pomáhal a zachránil nás. V Písmu svatém je napsáno: „Každý, kdo se dopouští hříchu, jedná i proti zákonu Božímu, neboť hřích je porušení zákona. A víte, že Syn Boží se zjevil, aby hříchy naše smál“ (1 Jan 3,4,5). Budeš-li si upřímně přát, aby ti Ježíš pomohl, rád ti pomůže.

Ježíš ti nechce hříchy pouze odpustit, nýbrž ti chce dát i vítězství nad hříchem, chce tě osvobodit od moci hříchu a smrti. Pamatuji si to stále a myslí na to vždy, i tenkrát, když snad v boji s hříchem podlehněš. Pak popros Ježíše o odpuštění a začni s Ježíšovou pomocí boj s hříchem nanovo. Budeš-li spolupracovat s Ježíšem v boji proti hříchu, bude nakonec vítězství na tvé straně.

K. ŠPINAR

OTCOVA DŮVĚRA

Co říci člověku, který umírá? Čím můžeme potěšit člověka, který si uvědomuje blízký konec života? To jsou otázky, které je nucen každý z nás alespoň někdy v životě řešit pod tlakem okolností. Většinou v takových případech hledáme jen velmi těžko vhodná slova. Někdy však dochází k opačným situacím, kdy umírající člověk potěšuje ostatní, kteří by vlastně měli potěšovat jeho.

Jako mnozí jiní, i já jsem ztratila celou řadu blízkých příbuzných a dobrých přátel. Většinou však opustili život tak rychle a nečekaně, že jsem neměla žádnou možnost s nimi pohovořit a rozloučit se. Odcházeli ze života, aniž si vlastně uvědomovali, co se děje.

Každá zpráva o úmrtí příbuzného nebo známého byla pro mne vždy otřesením a srdcervoucím zjištěním, že už s ním vlastně nikdy nemohu hovořit, nebo mu nějak projevit svou přízeň. Pokaždé to na mne hluboce působilo a trvalo mi dlouho, než jsem se tohoto stavu zbavila. Snad ještě horší bylo pro mne pomyšlení na ty lidi, kteří musí pozorovat, jak někdo z jejich blízkých umírá pomalu a neodvratně; dlouhé měsíce, ba i roky. Vždycky jsem si představovala, že to musí být to největší utrpení — pozorovat někoho blízkého, který pomalu a v bolestech odchází ze života, uvědomovat si naprostou bezmocnost a neschopnost nějak mu pomoci a nemít mu vlastně ani co říci. Vždy jsem tajně doufala, že něco podobného nebudu muset ve své rodině nikdy prožít.

Jednoho dne jsme odvezli do nemocnice manželova otce. Nikdy v životě vážněji nestonal. Po několika dnech nám však lékaři řekli zdrcující novinu. Otec má rakovinu ve velmi pokročilém stavu. Není už žádná naděje. Rozhodli jsme se, že bude lepší, když mu o jeho vážném zdravotním stavu neřekneme hned, i když jsme si uvědomovali, že je to velmi inteligentní a pozorný člověk, který se zřejmě brzy dovítí pravdy sám. Věděli jsme také, že je v posledních dnech možná až příliš citlivý a že teprve nedávno uvěřil Ježíši Kristu a přijal naději věčného života.

Od okamžiku, kdy nám lékaři řekli o jeho zdravotním stavu, jsme se nepřestali usilovně modlit o jeho uzdravení. Věříme, že Ježíš Kristus má dnes stejně jako kdysi moc uzdravovat. A nepovažovali jsme za troufalost žádat jej o takový zásah. Boží cesty jsou však mnohdy jiné, než jak si to my lidé přejeme. Někdy Bůh dopustí, aby ně-

kdo z našich blízkých zemřel dříve, než to my ve své krátkozrakosti považujeme za přiměřené a vhodné. Věřím, že Bůh vidí dál než my.

Krátce před tím, než otec zemřel, jsme ho ještě s manželem navštívili v nemocnici. Než jsme si stačili odložit a nějak začít rozhovor, vyzval nás, abychom se posadili k jeho posteli. Vzal nás za ruce a šeptem pronesl slova, která zřejmě nikdy v životě nepomenu: „Jednou budeme znovu žít spolu a s Ježíšem!“

Naslouchali jsme slovům muže, který si plně uvědomoval, že už nikdy na této zemi neuvidí krásu probouzejícího se jara, nikdy neuvidí ptáky a neuslyší jejich zpěv. Nikdy neucítí chladivou ranní rosu v trávě a neuslyší šelest osvěžujícího deště. I přes bolesti a beznadějnou situaci, kterou si uvědomoval, získal nějakým způsobem blahodárnou jistotu, že krásy nebeského jara předčí všechno krásné, co v životě viděl, že Kristovo království bude po všech stránkách lepší, než to nejkrásnější, co můžeme my lidé prožít. I přes utrpení, určité zklamání a obavy, dokázal hledět s důvěrou na Krista a připomínat si Ježíšovy sliby. Věřil, že Kristus brzy znovu přijde na naši zem a ty, kteří ho milovali, vezme do otcovského domova. Několikrát nás ujistil, že důvěruje Kristovým slibům a má jistotu vzkříšení.

Nakonec přemožený únavou ještě velmi tiše dodal: „ON“. Více ani říkat nemusel. Těch několik vět, které nám tehdy řekl, bylo více než celé knihy za jiných okolností. Potěšil a povzbudil nás mnohem více, než bychom byli schopni potěšit my jej. „Jednou budeme znovu žít spolu a s Ježíšem!“

Mnohokrát jsem si tuto větu opakovala i při pohřbu. Dnes si ještě více vážím slov Písma, která četl kazatel na hřbitově: „A viděl jsem nebe nové a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo. A viděl jsem od Boha z nebe sestupovat svaté město, nový Jeruzalém, krásný jako nevěsta ozdobená pro svého ženicha. A slyšel jsem veliký hlas od trůnu: Hle, příbytek Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid; on sám, jejich Bůh, bude s nimi, a setře jim každou slzu s očí. A smrti již nebude, ani žalů, ani nářků, ani bolesti už nebude — neboť co bylo, pominulo“ (Zjev 21,1-4).

„Jednou budeme znovu žít spolu a s Ježíšem!“ Tolik si to přeji a věřím tomu.

L. S.

KONFERENČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ CÍRKVE ADVENTISTŮ S. D.

bylo v Praze ve dnech 10. až 13. září 1980. Pracovní část konference českého sdružení probíhala dne 10. září a konference ústředí ve dnech 11. a 12. září. Byly provedeny volby do českého sdružení i do ústředí. Slavnostní bohoslužby začaly v pátek večer v chrámu u Salvátora na Starém Městě a pokračovaly v sobotu po celý den. Konte-
renčního shromáždění se zúčastnil jako host br. Edwin Ludescher ze Švýcarska. Podrobnější zprávy z konference přineseme v příštím čísle.

ZÁJEM O NAŠI ŠKOLU V KAMERUNU

V hlavním městě této africké země Jaoundé spravuje církev adventistů s. d. základní školu pro 1600 žáků. Jmenuje se „Maranatha“. Pouze 50 dětí pochází z rodin příslušníků církve. Škola má v širokém okolí velký ohlas. Jen letos se o přijetí k vyučování ucházelo na 3000 dětí i přes to, že v této škole musí rodiče platit za své děti minimální školné, zatímco ve státních školách je vyučování zdarma. Není možné, aby naše škola přijala více žáků, třídy nemají větší kapacitu, není více učitelů ani školních pomůcek. Pouze třetina dětí má vlastní učebnice. Uvědomujeme si, že i toto je rozsáhlá oblast, ve které může církev přispět pomocnou rukou k řešení problémů. Ve většině afrických zemí je podobná pomoc vítána a vysoce ceněna.

HISTORICKÁ NÁVŠTĚVA?

Po 176 letech navštívil letos papež znovu „nejstarší dceru církve“ — Francii. Francouzské sdělovací prostředky označovaly tuto návštěvu za událost historického významu. Mezi Francouzi měla zřejmě značný ohlas. Jan Pavel II. je typická postava masových sdělovacích prostředků, člověk navyklý vystupovat před velkými zástupy. Svou jednoduchostí a opravdovostí působí silným dojmem.

V jeho chování je však určitá dvojakost. Jan Pavel II. je hlavou katolické církve a současně hlavou státu. Přál si, aby jeho návštěva měla pastorační charakter. Katolická církev ve Francii má na 45 miliónů členů, ovšem jen 15 % z nich náboženství praktikuje. Vláda papežově návštěvě přikládala velký význam. Dostalo se mu veřejných poct a okázalého přijetí, jaké by asi Ježíši z Nazareta nebylo příjemné. Samozřejmě, všechno je zdůvodněno faktem, že papež je zároveň hlavou

státu — Vatikánu. Na druhé straně je na pováženou, zda by hlava podobného malého státěčku (třeba Liechtensteinu nebo San Marina) byla přijata podobným způsobem. Z hlediska učení Ježíše Krista je těžko přijatelné spojování církevní autority se světskou mocí, Kristus se tomu v zásadě vyhýbal.

Je pochopitelné, že se různí politikové a veřejní činitelé vyjadřovali k papežově návštěvě. Nejvíce nás překvapil výrok bývalého francouzského ministra Michela Poniatowského: „Papež se stal jedním z posledních spojujících prvků stále více rozděleného lidstva.“

Vzpomínka, kterou si lidé po papežově návštěvě uchovávají, je zřejmě osobnost Jana Pavla II., nikoli učení Ježíše Krista. To jen zdůrazňuje skutečnost, že naděje na evangelijní obnovu katolické církve ustupuje stále více do pozadí, s novou silou je obnovován mariánský kult, přední důraz je položen na morálku a nikoli na nabídku spasení a Boží řešení problémů.

ZEMŘEL J. P. SARTRE

Známý francouzský spisovatel a existencialistický filozof, ateista, Jean Paul Sartre, zemřel 15. dubna 1980. Dožil se bezmála 75 let. Romány, divadelní hry, filmy a filozofická díla tohoto myslitele jsou známá po celém světě. Byla přeložena do 28 jazyků a vyšla v miliónových nákladech. Jsou obrazem názorů mnoha lidí žijících v našem století. Svým způsobem je tento myslitel také určitým znamením naší doby. Byl to vzdálený příbuzný Alberta Schweitzera. Sartrova matka byla sestřenicí slavného lékaře, misionáře a nositele Nobelovy ceny míru. Sartre sám ovšem kategoricky odmítl Boha. Žiznivý po svobodě však narazil na rozpornost člověka, společnosti a moci. Tuto rozpornost nedokázal vyřešit, mnohé jeho výroky vyznívají velmi pesimisticky. Např. velmi známý je jeho výrok: „Člověk je beznadějný tvor.“ Snažil se být zastáncem velkých věcí v mezinárodním měřítku, odmítl Nobelovu cenu míru, která mu byla udělena v roce 1964.

ISLÁMSKÝ SVĚT

V poslední době se stále častěji hovoří o islámu a islámských zemích. Islám je náboženství, které má nejvíce přívrženců a jejich počet stále vzrůstá. Dnes žije na světě asi 700 miliónů mohamedánů. Jen v roce 1979 navštívily více než 2 milióny věrných posvátnou Mekku. Oproti všeobecně rozšířenému názoru většina mohamedánů není arabské národnosti. Írán, Pákistán, Bangladéš, Indonésie a mnohé státy černé Afriky jsou převážně islámské. Také poměrně značná část obyvatel Sovětské střední Asie se hlásí k islámu.

SPOTŘEBA ALKOHOLU STOUPÁ A STOUPÁ

Evropa se stává stále více a více kontinentem pijáků. Rok od roku stoupá spotřeba alkoholických nápojů. Podle zprávy z Bruselu se od konce druhé světové války množství vypitého vína, piva a dalších alkoholických nápojů v NSR zdvojnásobilo a v Holandsku ztrojnásobilo. Ve Francii se pítí tvrdého alkoholu trochu zmírnilo, přesto však v pití alkoholických nápojů vůbec jsou Francouzi na prvním místě.

ZEMŘEL WALTER TROBISCH

Dočetli jsme se, že již před rokem zemřel ve věku 55 let ve své vlasti v Rakousku, známý křesťanský spisovatel Walter Trobisch. V době, kdy působil jako evangelický misionář v Kamerunu, se jej hluboce dotkla velmi konkrétní problematika věřících lidí v oblasti sexuálního manželského a rodinného života. Celý svůj další život věnoval zvěstování biblického učení o manželství a rodině. Spolu se svou manželkou Ingrid napsal celou řadu knih a pojednání o těchto otázkách. Přednášel a vyučoval své poznatky a zkušenosti v mnoha zemích světa. Jejich pět dětí pokračuje nyní v práci svých rodičů.

HLAD A PODVÝŽIVA

Během druhého světového kongresu o výživě v roce 1970 prohlásil jeden z delegátů: „Boj proti hladu a podvýživě můžeme vyhrát.“ O čtyři roky později skončil v Římě jiný mezinárodní kongres o otázkách hladu a podvýživy optimistickým a sebejistým prohlášením: „Na konci tohoto desetiletí bude hrozba hladu naprosto odstraněna.“ Desetiletí končí, ale více než 500 miliónů obyvatel naší planety tragicky hladoví. To je mnohem více než před deseti lety. K dostatečné výživě v rozvojových zemích scházelo v roce 1970 na 16 miliónů tun obilovin, v roce 1978 to bylo již přes 71 miliónů tun. Odhady předvídají, že do pěti let dosáhne nedostatek již hranice 90 miliónů tun obilí. Při čtení těchto údajů musíme myslet na slova Ježíše Krista znamenatá u Mat 24,7.

OBJEV STARÉHO RUKOPISU

V blízkosti synagogy staré židovské pevnosti u Mrtvého moře, kterou známe pod jménem Masada, objevili archeologové pergamenový svitek, který tu před 19. stoletími zakopali členové jedné z tehdejších židovských náboženských skupin a obyvatelé pevnosti — Zelóti. Svitek obsahuje hebrejský text Žalmu 82 a 85. Text je prakticky shodný s ostatními známými rukopisy.

Co je náš život?

V bibli čteme: „Co je váš život? Jste jako pára, která se na chvíli ukáže a potom zmizí“ (Jak 4,14). Jak krátký a křehký je náš život! Bible však používá celou řadu dalších obrazů a přirovnání, aby nám připomněla pomíjitelnost našeho života a neodvratnost smrti. „Rychleji než tkalcův čunek uběhly mé dny, skončily v naprosté beznaději“ (Job 7,6). „Člověk... má krátký věk, však nepokoje do sytosti. Jako květ vzejde a vadne, prchá jako stín a neobstojí“ (Job 14,1.2). „Všechno tvorstvo je jako tráva a všechna jeho spolehlivost jako polní kvítí... tráva usychá, květ vadne, ale slovo Boha našeho je na věky stálé“ (Iz 40,6.7).

Ranní opar, tráva a kvítí — není to málo? Tak jako se pokrokem zvětšuje rychlost tkalcovského člunku — zřejmě právě tak se zrychluje tempo našeho života. Dětství, mládí, zralý věk, stáří — to jsou jen krátké kapitoly života. Vždyť je to jako včera, co jsme se bezstarostně brouzdali podzimním listím, potom škola a dnes bych už možná měl jen s úsměvem hovořit

o krásném mládí. Dnes je mi třicet let. Kolik jsem toho prožil? Vlastně jen tři sta šedesát měsíců, ani ne jedenáct tisíc krátkých dnů — krásných, šťastných, ale možná ještě více těch druhých. Prožil jsem polovinu života? Kolik jsi toho prožil ty?

A přesto bible říká, že každý den má velkou hodnotu, život má nesmírnou cenu. Je to jedinečná příležitost uchopit život, připravit se na nový život, který nám Bůh v Kristu milostivě nabízí. Nepromrhejme svůj život honbou za požitky, snahou urvat co nejvíce, lichocením své ctižádosti a pýše! Život má mnohem větší cenu, i když nic v něm není tolik jisté, jako smrt. A přece jak málo myslíme na to, že náš život jednou skončí, že se budeme muset postavit před Boží soudný trůn, abychom skládali účty za svůj život. Kdybychom na to více mysleli, vedli bychom mnohem odpovědnější život, více bychom se zabývali skutečně trvalými hodnotami, možná že pak bychom je teprve objevili...

Podzim, zima... nastane i pro tebe nové jaro?

K. N.